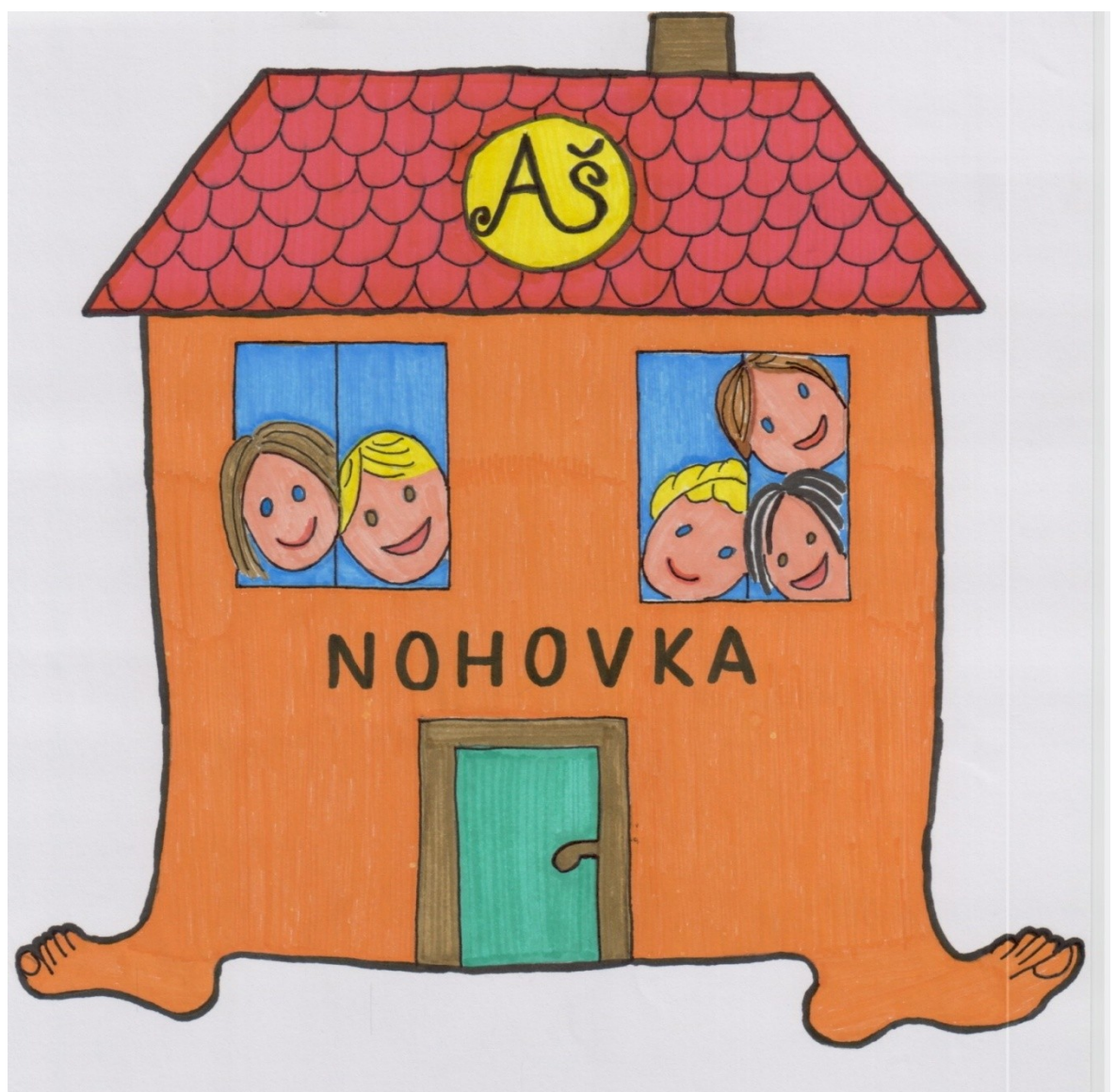

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Školní vzdělávací program pro
předškolní vzdělávání

1	Identifikační údaje o škole	3
1.1	Název ŠVP.....	3
1.2	Údaje o škole.....	3
1.3	Zřizovatel.....	3
1.4	Platnost dokumentu	4
2	Obecná charakteristika školy	5
2.1	Velikost školy.....	5
2.2	Lokalita školy.....	5
2.3	Charakter a specifika budovy.....	5
3	Podmínky vzdělávání.....	7
3.1	Věcné podmínky	7
3.2	Životospráva.....	7
3.3	Psychosociální podmínky	9
3.4	Organizace chodu.....	12
3.5	Řízení mateřské školy.....	13
3.6	Personální a pedagogické zajištění	14
3.7	Spoluúčast rodičů.....	15
3.8	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	16
3.9	Podmínky vzdělávání dětí nadaných.....	19
3.10	Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let	20
4	Organizace vzdělávání.....	22
5	Charakteristika vzdělávacího programu	25
5.1	Zaměření školy	25
5.2	Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu	26
5.3	Metody a formy vzdělávání	28
5.4	Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných	29
5.5	Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let	33
6	Vzdělávací obsah.....	34
6.1	Integrované bloky	34
6.1.1	TECHNIKY SE NEBOJÍME - POKUSY A EXPERIMENTY.....	34
6.1.2	OBJEVUJI SVĚT	49
6.1.3	POZORUJI A CHRÁNÍM PŘÍRODU	62
6.1.4	VÍM KDO JSEM, VÍM KAM PATŘÍM	77
6.1.5	KOUZELNÝ SVĚT POHÁDEK	88
6.2	Popis zpracování třídního vzdělávacího programu	104
6.3	Dílčí projekty a programy.....	105
7	Systém evaluace.....	112

1 Identifikační údaje o škole

1.1 Název ŠVP

NÁZEV ŠVP: Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

MOTIVAČNÍ NÁZEV: HLEDÁME NOVÉ CESTY POZNÁNÍ

1.2 Údaje o škole

NÁZEV ŠKOLY: Mateřská škola Aš, Nohova 2201, okres Cheb

SÍDLO ŠKOLY: Nohova 2201, Aš, 35201

KONTAKTY:

TELEFON: 354 525 686

608 876 026

DATOVÁ SCHRÁNKA: vbzfdte

REDIZO: 600065791

IČO: 47722801

IZO: 600065791

STATUTARNÍ ZÁSTUPCE ŠKOLY: Vladimíra Talpová

ZPRACOVATELÉ PROGRAMU: PEDAGOGIČTÍ PRACOVNÍCI ŠKOLY

1.3 Zřizovatel

NÁZEV ZŘIZOVATELE: Město Aš

ADRESA ZŘIZOVATELE:

Kamenná 52

35201 Aš

KONTAKTY:

Vedoucí OŠKS MěÚ Aš

tel: 354 524 215

602 755 441

1.4 Platnost dokumentu

PLATNOST DOKUMENTU: 1. 9. 2022

VERZE ŠVP: 2

ČÍSLO JEDNACÍ: 1/2022

DATUM PROJEDNÁNÍ V PEDAGOGICKÉ RADĚ: 25. 5. 2022

.....

ředitel školy

Vladimíra Talpová

.....

Razítko školy

2 Obecná charakteristika školy

2.1 Velikost školy

Kapacita školy: KAPACITA ŠKOLY - 70 DĚTÍ, KAPACITA TŘÍD- 24 DĚTÍ

Počet tříd: 3

Počet pracovníků: PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ - 6, PROVOZNÍCH ZAMĚSTNANCŮ - 6

V případě potřeby a možnosti je stálý počet pracovníků doplňován o další pracovníky (např. chůvy, školní asistenty, apod.).

2.2 Lokalita školy

Lokalita školy:

Mateřská škola se nachází v klidové lokalitě. V sousedství školy je lesopark. Je dostupná pěšky i autem.

2.3 Charakter a specifika budovy

Charakter a specifika budovy/budov:

Mateřská škola je čtyř-podlažní, vilového charakteru.

V prvním NP se nachází šatny dětí, jídelna a kuchyň, kancelář ředitele. Ve 2. NP jsou dvě třídy a místo pro odpočinek dětí. 3. NP je vyhrazeno pro předškolní děti a sborovnu pedagogů. V posledním 4. NP je prádelna a sklad pomůcek.

K mateřské škole patří rozlehlá školní zahrada, která je dětmi využívána celoročně. Postupně je doplňována novými zahradními atrakcemi.

Školní zahradu máme rovněž vybavenou tak, aby se děti zajímavým a netradičním způsobem seznamovaly se všemi činnostmi. Máme ji rozdělenou na 3 sektory:

1. Sektor je zábavně-naučný

Nachází se v něm: velké dřevěné zvířecí pexeso, výukový panel „Stopy zvěře“, hmyzí hotel, kuličkolam, přírodní domečky – zde si děti hrají s opravdovými hrnci (využívají vše, co v přírodě najdou – hlína, tráva, klacky...)

2. Sektor je venkovní ekoučebna

Zde děti mají záhonky, stoly, kde mohou svačit a pracovat, maringotku pro uchování pomůcek a pro práci s notebookem

3. Sektor je hravý

Je zaměřený hlavně na pohybové činnosti a hry s přírodninami.

Velkým přínosem pro naši MŠ je zrenovovaný zahradní altán, který využíváme k pěstitelským a polytechnickým aktivitám. Je vybavený dětskými ponky, nářadím a dalšími pomůckami pro tyto činnosti. S dětmi ho využíváme pro pokusy a experimenty od jara do podzimu.

Dopravní dostupnost školy:

Mateřská škola je dostupná pěšky i autem

Informace z historie školy:

Od roku 1957 je v této vile v provozu mateřská škola, od 25. 2. 1998 je zařazena jako příspěvková organizace

3 Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

Každá třída má svůj prostor pro výchovně vzdělávací činnost. Třída Berušek a Motýlků využívá společně i další místnost, kde jsou vytvořeny hrací koutky. Předškoláci mají k dispozici celé patro, kde jsou dvě třídy uspořádané pro celodenní aktivity dětí. Nábytek i ostatní vybavení je přizpůsobeno antropometrickým požadavkům. Vybavení hračkami, pomůckami, náčiním, materiály a doplňky odpovídá počtu dětí i jejich věku. Hračky a pomůcky jsou umístěny tak, aby si je děti mohly samostatně brát. Mateřská škola je zaměřena na enviromentální činnosti a digitální rozvoj dětí předškolního věku. Tomu odpovídá i vybavení tříd. Děti mají volný přístup ke všem hračkám, jsou v přiměřené výšce Vnitřní vybavení tříd je uzpůsobeno věku dětí, všechny hračky jsou dětem přístupné. K mateřské škole patří rozlehlá školní zahrada, která je dětmi využívána celoročně. Postupně je doplňována novými zahradními atrakcemi. Velkým přínosem pro naši MŠ je zrenovovaný zahradní altán, který využíváme k pěstitelským a polytechnickým aktivitám. Od jara do podzimu zde provádíme spousty pokusů a experimentů. Zajišťujeme dostatek volného pohybu v průběhu celého dne. Ve vnitřních prostorách mají děti k dispozici fitness stroje, během celého dne je zařazována spousta pohybových aktivit ve třídě, ale hlavně na naší rozlehlé a členité školní zahradě. K pohybovým aktivitám využíváme i okolí mateřské školy - např. lesoparky v Mokřínách a Geipelově ulici.

Ve školním roce 2021/2022 byla naše školní zahrada doplněna o nové herní sestavy, třídy jsou postupně obměňovány - zejména třída Berušek, kde byl nově vytvořen odpočinkový koutek ("Senzorický domeček") pro naše nejmladší děti.

V plánu je také výměna šatních skříněk pro třídy Motýlků a Sluníček.

3.2 Životospráva

Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava (dle předpisu). Je zachována vhodná skladba jídelníčku, dodržována zdravá technologie přípravy pokrmů a nápojů, děti mají stále k dispozici ve třídě dostatek tekutin a mezi jednotlivými podávanými pokrmy jsou dodržovány vhodné intervaly. Děti do jídla nenutíme.

Vnitřní orientační režim školy - umožňuje přizpůsobit se potřebám dětí a aktuální situaci, neměnná je pouze doba jídla tak, aby mezi jednotlivými pokrmy byly intervaly 3 hodiny.

Předškolní vzdělávání dětí podle stanoveného školního rámcového programu probíhá v následujícím orientačním denním režimu:

6:00 - 8:00 doba určená pro příchod dětí do mateřské školy a předání dětí pedagogickým pracovníkům k předškolnímu vzdělávání, děti již přítomné v mateřské škole vykonávají volně spontánní zájmové aktivity,

8:00 - 9:30 volné činnosti a aktivity dětí řízené pedagogickými pracovníky zaměřené především na hry a zájmovou činnost, ranní cvičení, řízené činnosti a aktivity zaměřené na výchovu a vzdělávání dětí, na jejich citový, rozumový a tělesný rozvoj, prováděné podle školního vzdělávacího programu

8. 15 – 8.40 dopolední svačina Berušek

8. 40 – 9.00 dopolední svačina Motýlci

9. 00 – 9.20 dopolední svačina Sluníčka

9:30 - 11:30 osobní hygiena, příprava na pobyt dětí venku, pobyt dětí venku, při kterém probíhají řízené činnosti a aktivity zaměřené na výchovu a vzdělávání dětí, na jejich citový, rozumový a tělesný rozvoj, prováděné podle školního vzdělávacího programu s důrazem na pohybové aktivity, seznamování s přírodou, s přírodními jevy a s okolním světem (v případě nepříznivého počasí pokračují řízené činnosti a aktivity zaměřené na výchovu a vzdělávání dětí ve třídách mateřské školy)

11:15 -11. 35 oběd a osobní hygiena Berušky

11.40 – 12,00 oběd a osobní hygiena Motýlci

12.00 – 12.20 oběd a osobní hygiena Sluníčka

11:30 – 12:30 doba určená pro přebírání dětí zákonnými zástupci

12:15 -14:00 spánek a odpočinek dětí respektující rozdílné potřeby dětí, individuální práce s dětmi s nižší potřebou spánku

14:15 -16:00 odpolední svačina, volné činnosti a aktivity dětí řízené pedagogickými pracovníky zaměřené především na hry, zájmové činnosti a pohybové aktivity dětí, v případě pěkného počasí mohou probíhat na zahradě mateřské školy

doba určená pro přebírání dětí zákonnými zástupci

Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku. Nejvíce je celoročně využíván prostor školní zahrady. Děti mají dostatek pohybu nejen venku, ale i v interiéru mateřské školy, ve třídě Sluníček jsou k dispozici fitness stroje pro pohybové aktivity. Dítě v posledním ročníku vzdělávání má vždy možnost odpočinku. Pokud do 30 min. neusne, dítě vstává a probíhá klidové hry (bez ohledu na věk) - je stanoveno pravidlo automatického vstávání - dítě se samo rozhodne, zda bude vstávat nebo zůstane ležet.

Pedagogové se sami chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují dětem přirozený vzor

3.3 Psychosociální podmínky

záleží nám na tom, aby se děti u nás cítily v bezpečí, spokojené a šťastné

podporujeme u dětí možnost vyslovit svůj názor, umět si ho obhájit

- ∞ respektujeme potřeby dítěte a přistupujeme k problémům individuálně a taktně

- ∞ děti nezatěžujeme spěchem a chvatem, dbáme na klidný a laskavý přístup

- ∞ preferujeme volnost a osobní svobodu dítěte, která je v rovnováze s nezbytnou mírou omezení, dodržujeme s dětmi pravidla, která si stanovujeme tak, aby se nám dobře žilo ve třídě i při pobytu venku

- ∞ nasloucháme dětem, necháváme dostatek prostoru pro jejich seberealizaci, často děti chválíme a reagujeme na jejich úspěchy

- ∞ pedagogický styl učitelek i přístup správních zaměstnanců je založen především na vzájemné úctě, důvěře, toleranci k dětem i k sobě samým

- ∞ vycházíme z poznání, že co dětem dáváme, jakým způsobem k nim přistupujeme, vše se nám ve stejné míře a podobě vrací a nám záleží na tom, aby děti cítily lásku, porozumění a vzájemnou pomoc a podporu

- ∞ vytváříme podmínky pro spontánní hru

- ∞ spolupracujeme s rodinou, respektujeme zvyklosti a přání

Zdravým prostředím, zdravým pohybem, zdravou výživou a vnitřní pohodou vedeme děti ke zdravému životnímu stylu.

Adaptační program

Příprava dítěte na docházku do MŠ začíná ještě před zápisem dítěte do MŠ. Nově příchozí děti mají možnost postupně se adaptovat na nové prostředí. Učitelky respektují jejich potřeby (vývojové, lidské a individuální), reagují na ně (přirozeně a citlivě) a navozují pocit pohody.

- rodiče si při zápisu mohou prohlédnout budovu školy, seznámit se s programem školy
- rodiče mohou přijmout pozvání dítěte ke společné hře v odpoledních hodinách (doporučujeme nejméně čtyřdenní období zvykání, během něž je rodiči dítěte nebo jiné blízké osobě doporučeno zůstat s dítětem ve třídě), informovat se nebo se poradit s učitelkami
- u nejmladších dětí jsou ve třídě k dispozici vždy dvě učitelky, aby mohly dětem věnovat co nejvíce pozornosti
- děti si mohou do MŠ přinést oblíbenou hračku (plyšáka), která slouží jako pomocník při budování emočního bezpečí.
- dopřejeme dětem dostatek času, který potřebují, nenutíme je do aktivit, pouze nabízíme možnost zapojit se, ale necháváme rozhodnutí na nich
- v adaptačním období nabízíme rodičům kratší pobyt dítěte v MŠ, rodiče mohou s dítětem kratší dobu pobývat
- před nástupem nových dětí do MŠ dostávají rodiče písemnou informaci o tom, jak dětem usnadnit vstup do MŠ
- veškeré informace pro rodiče jsou vždy na našich internetových stránkách

Jak může pomoci rodina

- sladit domácí zvyklosti a uspořádání dne jako v MŠ
- klidnou ranní přípravou (zmírňuje nervozitu)
- snažit se vybavit dítě základními dovednostmi v sebeobsluze, tzn. dávat mu co nejvíce příležitostí, aby se samo obsloužilo, aby činnosti, které zvládne, vykonávalo samostatně (při stolování, při úklidu, při oblékání, na WC ....)

- Rodiče by měli dbát na přiměřenou dobu pobytu dítěte v mateřské škole, neúměrná délka pobytu dítěte zatěžuje, působí negativně (únava dítěte) a chybí dostatek času ke kontaktu s rodiči a k pobytu v rodině.

Jak pomůže paní učitelka

- respektuje individuální a postupné přizpůsobování dětí na uspořádání dne v MŠ
- každodenní ranní vlídné přijetí, popovídání s dítětem i s rodiči
- klade na dítě takové požadavky, které je schopno zvládnout
- přípravou činností, při kterých dítě prožívá radost

Co nabízíme dětem

- respektujeme individualitu každého dítěte
- připravujeme dětem rozmanité činnosti založené na přímých zážitcích tak, aby si mohly volit to, co je zajímavé (prožitkové učení)
- využíváme situace, které se v průběhu dne v MŠ vyskytnou a poskytují dítěti vzory chování, postojů (situační učení)
- připravujeme prostředí a nabízíme dětem příležitosti, jak poznávat, přemýšlet, chápat a porozumět sobě i všemu kolem sebe. Dítě má možnost také neúčastnit se činností a odpočinout si podle své potřeby.
- učitelka se plně věnuje dětem, během dne je jejich průvodcem, který probouzí aktivní zájem a chuť dívat se kolem sebe, naslouchat, objevovat
- vytváříme podmínky pro individuální či skupinové činnosti
- dbáme na vyvážený poměr spontánních a řízených činností, mezi řízené činnosti zařazujeme komunitní a diskusní kruhy.
- při plánování činností vycházíme z potřeb dětí, využíváme jejich zájmy a nápady.
- chceme vylepšovat materiální podmínky pro vzdělávání v naší škole – zvláště o kvalitní pomůcky a hračky, (v závislosti na ekonomické situaci školy, popř. pomoci rodičů – sponzorské dary)

Ve třídách mají děti vytvořena společná pravidla chování – piktogramy.

3.4 Organizace chodu

Denní řád je dostatečně pružný a umožňuje reagovat na individuální potřeby dětí a aktuální situace. Denně zařazujeme pohybové aktivity v interiéru školy a při pobytu venku. Škola je zapojena do projektu "Svět nekončí za vrátky, cvičíme se zvířátky" - k těmto aktivitám využíváme i městskou tělocvičnu. Pro pohybové aktivity využíváme i okolní lesoparky. V každé třídě spolupracují vždy dva kvalifikovaní pedagogové, kteří se plně věnují dětem po celý den. Dětem je poskytováno potřebné zázemí pro bezpečný a klidný rozvoj.

Příprava dítěte na docházku do MŠ začíná ještě před zápisem dítěte do MŠ .

- Rodiče si při zápisu mohou prohlédnout budovu školy, seznámit se s programem školy
- Rodiče před nástupem dítěte do MŠ dostávají písemnou informaci o tom, jak dětem usnadnit vstup do MŠ. K tomu slouží i naše internetové stránky, kde se rodiče mohou v předstihu vše potřebné dozvědět.
- Rodiče mohou přijmout pozvání dítěte ke společné hře v odpoledních hodinách, informovat se nebo se poradit s učitelkami.
- V adaptačním období nabízíme rodičům kratší pobyt dítěte v MŠ

Snažíme se, aby poměr spontánních a řízených činností byl během dne vyvážený, V průběhu celého dne mají děti dostatek prostoru pro spontánní hru, je jim dán prostor hru dokončit i následující den. Poskytujeme dětem takové činnosti, aby byly děti podněcovány k vlastním aktivitám a experimentování. Máme vypracovaný projekt "Pokusy a experimenty", který s dětmi provádíme celoročně ve třídě nebo v zahradním altánu. Jsou vytvářeny podmínky pro frontální, individuální nebo skupinové činnosti dětí. Předškolní děti mají zaveden systém, ve kterém si samy určí, ve které skupině pro daný den chtějí pracovat.

Dbáme i na soukromí dětí. V umývárně jsou toalety oddělené paravánem.

Při hře využíváme pravidlo "deky", dítě si samo rozhodne, zda si chce s někým hrát nebo být nerušeno.

Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, každá třída má vyhotoveny Třídní vzdělávací program, který vyhovuje dané věkové skupině dětí a je postupně doplňován podle aktuálních potřeb. Pro realizaci plánovaných činností jsou vytvářeny vhodné materiální podmínky, mateřská škola disponuje dostatečným počtem pomůcek pro všechny činnosti, které jsou postupně doplňovány. Maximální počet dětí ve třídách není překračován (do 24 dětí ve třídě). Ve školním

roce byly třídy vybaveny pomůckami pro digitální rozvoj dětí. Všechny pedagogové byli proškoleni, jak tyto pomůcky s dětmi všech věkových kategorií využívat.

Ve školním roce 2021/2022 jsme nově začali využívat diagnostiku dětí I SOPHI, která nám dokáže vyhodnotit jak jednotlivé dítě, tak i celou skupinu. Je proto důležitou součástí výchovně vzdělávacího procesu, jelikož objektivně můžeme vyhodnotit silné a slabé stránky třídy i jednotlivce.

3.5 Řízení mateřské školy

Povinnosti a pravomoci všech zaměstnanců jsou jasně vymezeny.

Při vedení zaměstnanců ředitelka zapojuje spolupracovníky do řízení.

Ředitelka vyhodnocuje práci všech zaměstnanců.

Pedagogický sbor pracuje jako tým.

Plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy je funkční.

Ředitelka vypracovává školní vzdělávací program ve spolupráci s ostatními pedagogy.

Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem a dalšími organizacemi v místě.

Pravidelně jsou pořádány pedagogické a provozní porady.

Pracovní povinnosti a pravomoci zaměstnanců jsou vymezeny v „Organizačním řádu školy“.

Chceme vytvořit přátelskou atmosféru mezi všemi zúčastněnými, to znamená chovat se k sobě s úctou, bez ohledu na své postavení. Víme, že sociální klima školy je přímým vzorem sociálního chování, který děti napodobují a který se promítá do jejich dalšího vývoje.

Cíle školy jsou jasné a jsou výsledkem týmové práce. Jsou stanoveny konkrétní povinnosti, odpovědnosti, právo a kompetence všech zúčastněných. Všichni se snažíme odpovědně plnit svoje povinnosti a tím si vytvářet dobré vzájemné vztahy.

Spolupráce s partnery

Spolupráce s veřejností – *výstavy, vystoupení dětí, účast na soutěžích*

- *společná odpoledne s rodiči*

Spolupracujeme s KÚ Karlovy Vary – *využíváme většinu jejich nabídek k environmentální výchově a na kulturní akce.*

Spolupracujeme s OŠKS Aš – *podílíme se svým vystoupením v programech pořádaných městem Aš*

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Všichni zaměstnanci, kteří pracují v mateřské škole jako pedagogičtí pracovníci, jsou plně kvalifikovaní. Pedagogický sbor funguje na základě jasně stanovených pravidel. V jednotlivých třídách je stanovena doba překrývání pedagogů. Škola podporuje vzdělávání pedagogů - aktivní sebevzdělávání - nejméně 2 vzdělávací programy ročně.

V mateřské škole mají všichni zaměstnanci určenou pracovní dobu, pracovní doba pedagogů je organizována tak, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna optimální péče o děti. Specializované služby, jako je logopedie, speciální pedagog, psycholog... jsou zajišťovány ve spolupráci s příslušnými odborníky.

cílem pedagogů na naší škole je dosáhnout těchto pedagogických ctností :

(morálních kvalit učitele, které vedou k rozvoji osobnosti člověka)

- 1. PEDAGOGICKÉ LÁSKY -

záleží mi na každém dítěti, ač mi nemusí být zrovna sympatické

- 2. PEDAGOGICKÉ MOUDROSTI -

umění hodnotit situaci a reagovat na základě vědeckých poznatků a praktických zkušeností

- 3 . PEDAGOGICKÉ DŮVĚRYHODNOSTI –

přesvědčivost a pravdivost jednání

- 4. PEDAGOGICKÉ ODVAHY –

nenechat se převálcovat okolními vlivy, protože stále je nejdůležitější dítě

Mateřská škola má pro každý školní rok vypracován "Plán personálního rozvoje pracovníků":

(1) Průběžné vzdělávání je zaměřeno na aktuální teoretické a praktické otázky související s procesem vzdělávání a výchovy.

(2) Obsahem průběžného vzdělávání jsou zejména nové poznatky z obecné pedagogiky, pedagogické a školní psychologie, teorie výchovy, obecné didaktiky, vědních, technických a uměleckých oborů a jejich oborových didaktik, prevence sociálně patologických jevů a bezpečnosti a ochrany zdraví. Průběžné vzdělávání může zahrnovat i jazykové vzdělávání pedagogických pracovníků.

(3) Formy průběžného vzdělávání jsou zejména účast na kurzu a semináři, popřípadě webináři.

(4) Dokladem o absolvování průběžného vzdělávání je osvědčení.

3.7 Spoluúčast rodičů

Ve vztazích mezi pedagogy a rodiči panuje oboustranná důvěra a otevřenost.

Pedagogové sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, respektive rodin.

Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole.

Pedagogové chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost.

Spolupráci s rodinou považujeme za nejdůležitější. Rodina je prioritně zodpovědná za výchovu dítěte, a proto chceme vytvořit partnerský vztah mezi rodinou a školou. Chceme se opírat o aktivní spoluúčast rodiny (společná odpoledne v MŠ, pomoc při organizování akcí..). Využíváme každodenního setkávání s rodiči, zajímáme se o problémy a potřeby dítěte i rodiny, chceme být nápomocni v jejich řešení. V rámci spolupráce s rodinou máme vytvořen projekt "Hravá odpoledne s rodiči"

Rodiče mohou kdykoliv nahlédnout do hodnocení dítěte- diagnostiky

Rodiče jsou pravidelně informováni o dění v mateřské škole prostřednictvím nástěnek a webových stránek. Na webových stránkách mají již na začátku školního roku rodiče přehled o naplánovaných akcích.

Plánujeme dny otevřených dveří - nejen pro současné rodiče, ale i pro rodiče dětí, které k nám nově nastoupí.

Ke spolupráci využíváme :

- **vystoupení dětí** v AKS a MŠ (besídky) a na akcích města
- **společné akce rodiče – děti (výlety, školkohraní..)**
- **letáky na nástěnkách**
- **internetové stránky školy** , na kterých aktuálně informujeme i širokou veřejnost o činnosti naší školy
- vydávání **školního časopisu**
- společná setkání – **informativní schůzka** všech rodičů
- **dotazníky pro rodiče** - zjišťujeme požadavky, připomínky a náměty rodičů směrem k MŠ. 1x za 4 roky získáváme informace pomocí dotazníku „Mapa školy“ - SCIO

Součástí práce pedagoga je i komunikace s rodinou dítěte. Máme nastavenou komunikaci s rodiči dítěte s OMJ, což se významným způsobem podílí na úspěšném začlenění dítěte s OMJ do mateřské školy. Rodič se potřebuje dozvědět základní informace o chodu MŠ, o organizačních záležitostech a pravidlech nastavených v MŠ a všem těmto informacím musí porozumět. Stejně tak potřebuje být informován o pokrocích, ale i potížích svého dítěte a o navrhovaném řešení. Pedagog by měl mít na paměti, že často panující jazyková bariéra je nepříjemná především pro rodiče. Ti často nemohou v plné míře sdělit to, co by potřebovali, a naopak často nerozumí zcela, někdy dokonce vůbec tomu, co potřebují pedagogové MŠ sdělit jim. Pedagog by tedy měl vůči rodičům dětí s OMJ uplatňovat partnerský přístup, pochopení a respekt. Rodičům často předáváme vzkazy písemnou formou, aby mohli využívat i své překladatele.

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

1. Vzdělávání dětí se speciálně vzdělávacími potřebami (SVP)

Východiskem pro vzdělávání dětí s SVP v MŠ je Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (RVP). Cíle a záměry jsou pro všechny děti předškolního věku společné. Při práci s dětmi je však nutné respektovat jejich individuální možnosti a potřeby. S cíli pracujeme tak, aby maximálně vyhovovaly i dětem s SVP a umožňovaly rozvoj, učení, socializaci a dosažení maximální úrovně samostatnosti těchto dětí.

Dále se řídíme:

Zákonem č. 561/2004Sb. (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů

Vyhláškou 73/2005Sb. - o vzdělávání dětí s SVP a mimořádně nadaných, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláškou 72/2005Sb. - o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů

2. Jaké typy integrace škola nabízí

Mateřská škola nabízí vzdělávání dětí s SVP formou individuální - zařazujeme dítě do běžné třídy, v případě potřeby s pomocí asistenta pedagoga.

Pro dítě s SVP je nutné vyjádření školského poradenského zařízení, v případě potřeby s doporučením asistenta pedagoga a souhlas zákonných zástupců dítěte o vzdělávání dítěte v režimu integrace. Každému takto integrovanému dítěti je vytvořen Individuálně vzdělávací plán (IVP), který upravuje jeho vzdělávání s ohledem na individuální potřeby a možnosti. Ten je

vypracován učitelkou na základě doporučení z vyšetření školského poradenského zařízení (ŠPZ) a se souhlasem rodičů.

Školská poradenská zařízení jsou :

Pedagogicko-psychologická poradna

Speciálně-pedagogické centrum

IVP je vytvořen po zjištění potřeby speciální péče, v průběhu roku je doplňován a dvakrát ročně konzultován se ŠPZ, které jej doporučilo. Pokud z vyšetření vyplývá potřeba zajištění asistenta pedagoga, zajistí ředitelka školy personální obsazení a jeho financování.

3. Jaká postižení a znevýhodnění zařazujeme

Naše mateřská škola splňuje podmínky pro zařazení dětí s mentální retardací nižších stupňů, s poruchami vnímání a pozornosti (poruchy učení a chování), s poruchami řeči, se zdravotním a sociálním znevýhodněním. Dále umožňujeme zařazení dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka (cizinci).

4. Podmínky pro jednotlivá postižení

Mentální retardace - individuální přístup dle stupně postižení, kompenzační pomůcky, digitální technologie, snížení počtu dětí ve třídě, asistent pedagoga, organizace dne

Poruchy pozornosti a vnímání (SPU a SPCH) - zklidňující prostředí, zvýšený bezpečnostní dohled - úprava pracovní doby a pod., snížení počtu dětí ve třídě, individuální přístup, spolupráce s ŠPZ a dalšími odborníky, pomůcky pro cvičení pozornosti a soustředěnosti - využití i digitální technologie

Poruchy řeči - řečová prevence a intervence, doporučení logopedické péče

Zdravotní postižení a znevýhodnění - mateřská škola není bezbariérová, proto k nám zařazujeme pouze děti mobilní. Respektujeme potřeby dítěte vzhledem k jeho oslabení, pedagogická nebo osobní asistence dle potřeby, využití digitální technologie, piktogramy a VOKS.

Sociální znevýhodnění - úprava vzdělávacího obsahu a podmínek dle možností dětí, spolupráce s ŠPZ

Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Pokud rodiče sami neovládají český jazyk na úrovni rodilého mluvčího, nemohou své děti v poznávání českého jazyka přímo podpořit a děti se

ocitají ve znevýhodněné pozici. Je třeba věnovat zvýšenou pozornost tomu, aby dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka začala být poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy. Při práci s celou třídou je třeba mít na vědomí, že se v ní nacházejí i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, uzpůsobit tomu didaktické postupy a děti cíleně podporovat v osvojování českého jazyka.

- Poskytování dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.
- pokud jsou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání zřídí se skupina nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne.

Ředitel mateřské školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

Při přechodu na základní školu by děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka měly mít takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky a dosáhnout školního úspěchu.

Podpurným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy.“.

Úprava podmínek a harmonogram zlepšování - při práci s dětmi s SVP bude zajištěno dostatečné překrývání a časová dotace pedagogů, aby byla zajištěna individuální výuka dětí.

5. Spolupráce se ŠPZ, rodiči a dalšími odborníky

Podmínkou k realizaci integrace dítěte je vzájemná spolupráce s rodiči, ŠPZ a dalšími odborníky (např. pediatry, logopedy ...) Mezi školou a rodiči by mělo docházet k vzájemné spolupráci zejména v oblasti informovanosti školy o výsledcích speciálně pedagogických a psychologických vyšetření, aktuální informace o zdravotním stavu dítěte, jeho pokrocích i v rodinném prostředí. Důležitý je stejný přístup rodiny a školy. Se ŠPZ spolupracuje škola při vytváření IVP, při řešení odkladů školní docházky a zajištění pedagogické asistence. V případě závažnějších poruch je nutná spolupráce s dalšími odborníky, kteří zajišťují péči o dítě (kompenzační pomůcky, výjimky ve stravování - diety a pod.)

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Materiální podmínky pro rozvoj nadaných dětí

Výchova nadaných dětí vyžaduje od rodičů i pedagogů větší nasazení, protože jejich vývoj může být v různých oblastech zrychlený. Je třeba, aby výchovné přístupy byly v souladu s aktuální úrovní jejich vývoje. Díky rychlejšímu rozumovému vývoji mohou v této oblasti předstihnout své vrstevníky, což může mít za následek komunikační obtíže (např. tendence dělat hru složitější, aby byla zábavnější). V takovém případě je třeba jim pomoci vyhledat kamarády s podobnými zájmy, aby mezi ně lépe zapadly.

Někdy mohou nadané děti dávat přednost složitým úkolům, nad kterými stráví hodně času plánováním a zkoumáním. Kvůli tomu se mohou jevit jako zpomalené, obzvláště při praktických činnostech. Je proto potřeba při plánování počítat i s časem navíc na přípravu, na přívál otázek a vysvětlování.

DESATERO PRO NADANÉ DĚTI:

1. Zajímat se o to, co děti dělají, podporovat je a povzbuzovat, účastnit se jejich činnosti.
2. Pozorovat zaměření pozornosti – podporovat u dítěte činnosti, které je nejvíce baví, u kterých nejdéle vydrží.
3. Všimnout si, jak řeší úkol – pozorovat nejen výsledek, ale i postup. I když děti v danou chvíli pracují samostatně, i v takové chvíli je vhodné je podpořit, poskytnout jim zpětnou vazbu anebo nastínit varianty možného řešení úkolu.
4. Všimnout si, jak si počínají při překonávání překážek – pomáhat jim zvyšovat jejich frustrační toleranci, učit je vyrovnávat se s neúspěchem, protože právě nadané děti často trpí perfekcionismem.
5. Být jim k dispozici pro odpovědi na četné dotazy – věnovat jim svůj čas a zájem.
6. Číst jim, seznamovat je s knihami a příběhy, a to i v případě, že už čtou samy. Děti potřebují sdílení – potřebují vědět, že nás zajímá co dělají, povídat si o tom, co si přečetly, a mít možnost se zeptat na to, čemu případně nerozumějí.
7. Pomáhat jim nacházet vhodné zájmy – např. prezentací svých vlastních zájmů a představení jiných vhodných činností.
8. Přiblížit jim různé oblasti možného zájmu – např. výtvarné umění, příroda, hudba, muzea, sport apod. – a poskytovat co nejvíce příležitostí k jejich rozvoji.

9. Respektovat změny úrovně jejich schopností v závislosti na změně podmínek, kamarádů, prostředí, motivace apod.
10. Sledovat, jak se projevují ve skupině, jak se zapojují mezi vrstevníky, na jaké úrovni komunikují – snažit se poskytnout jim co nejvíce příležitostí pro kontakt nejen se svými vrstevníky věkovými, ale i intelektovými.

- využíváme ICT vybavení s výukovými programy

- nadstandardní vybavení učeben pro pokusy a experimenty dětí.

- volný přístup k encyklopediím

Škola má dostatek materiálů, knih a didaktických pomůcek, kterými může rozvíjet kognitivní schopnosti dětí.

Vzdělávání nadaných dětí probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován jejich rozvoj:

Organizační podmínky:

- nabízíme dítěti práci s náročnějším zadáním

- poskytujeme širší materiální podporu

Spolupracujeme se školskými poradenskými zařízeními. Spolupracujeme s rodiči při výběru mimoškolní aktivit.

Úprava podmínek-

Dětem mimořádně nadaným budeme poskytovat co nejvíce nových podnětů k jejich dalšímu rozvoji během celého dne. Vzdělávací obsah bude upraven tak, aby děti nebyly přetěžovány a byla zajištěna pestrost a širší vzdělávací nabídky. Běžné aktivity dětí jsou postupně doplňovány o další činnosti dle zájmů a mimořádných schopností nebo nadání dítěte.

3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Mateřská škola přijímá i dvou-leté děti v případě volné kapacity.

Naše MŠ přijala opatření, která jsou v souladu s doporučením MŠMT, aby se u nás mohly vzdělávat děti od 2 do 3 let věku.

· Při zápisu seznamujeme rodiče s potřebami dítěte při vstupu do mateřské školy. Rodiče získají představu o tom, jak bude vypadat pobyt jejich dítěte v mateřské škole a také dostatek času dítěte na případné změny připravit a tím mu usnadnit adaptaci.

· Poskytujeme rodičům praktické informace, jak se orientovat v mateřské škole, seznamujeme se Školním vzdělávacím programem, Školním řádem, Směrnicí o úplatě za předškolní vzdělávání, Organizačním řádem školní jídelny, personálem mateřské školy, Po navázání prvních kontaktů zákonných zástupců s třídními učitelkami seznamujeme s prostředím konkrétní třídy dítěte, specifiky třídy, v případě potřeby poskytujeme první individuální konzultace.

· Důležitá je spolupráce s rodinou při výchově a vzdělávání 2 letých dětí a při osvojování hygienických, sebeobslužných a stravovacích návyků dítěte. Nabídka postupné adaptace před nástupem do MŠ, pobyt na školní zahradě, nabídka zkráceného pobytu během adaptace, respektování rituálů.

Škola je vybavena dostatečným množstvím pomůcek a hraček vhodných pro dvouleté děti. Ve třídě jsou dostatečně zabezpečené skříňky k ukládání hraček a pomůcek, tím je zajištěna bezpečnost všech dětí. Jsou zneprístupněny bezpečnost ohrožující předměty. Ve třídě vyčleňujeme prostor pro individuální hru dítěte. Prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí. Ve třídě je vytvořena relaxační zóna pro možnost průběžného odpočinku dětí. Mateřská škola je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny (sprchové kouty) Šatna je vybavena úložným prostorem na náhradní oblečení. Před třídou mají děti také vyhrazen prostor pro náhradní oblečení. Je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí (dostatečný prostor pro hru, odpočinek, stravování...). Dětem je poskytován dostatek času pro postupné osamostatňování v oblasti sebeobsluhy a socializace. Mateřská škola má vytvořená pravidla pro adaptaci dětí Děti používají specifické pomůcky pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty. Třída je dostatečně vybavena pomůckami pro děti od 2 do 3 let. Vzdělávací činnosti jsou uzpůsobeny věku dětí, jsou realizovány v menších skupinách nebo individuálně. Aktuálně reagujeme na potřeby a zájmy dětí. Využíváme nejpřirozenější formu vzdělávání - hra. Pedagogové uplatňují laskavý přístup k dětem, komunikují s rodiči o potřebách dítěte Pedagogové uplatňují nejvíce individuální přístup k dítěti. V mateřské škole jsou podněcovány pozitivní vztahy, které vedou k oboustranné důvěře mezi školou a rodinou. Učitelky navozují svým jednáním a přístupem příjemné klima ve třídě i v MŠ.

Postupně budou dokupovány a obměňovány další pomůcky pro dvou-leté děti.

4 Organizace vzdělávání

Druh provozu školy: Celodenní

Počet tříd včetně bližší charakteristiky:

Jednotlivé třídy mají tyto názvy a charakteristiku:

BERUŠKY : "Už jsem větší, nebrečím, všemu se zde naučím" - hlavní zaměření této třídy je na integraci dítěte do MŠ, rozvoj pohybových dovedností

MOTÝLCI - "Chceme poznat celý svět - zvíře, věci, každý květ" - hlavní zaměření této třídy je na rozvoj rozumových a pracovních činností

SLUNNÍČKA - "Sluníčka jsou předškoláci, brzy budou dobří žáci" - hlavní zaměření této třídy je na přípravu dětí do 1. třídy, rozvoj enviromentálních a digitálních dovedností

Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd:

Škola je trojtřídní. Děti jsou rozdělovány do tříd podle věku. Na tomto rozdělení je postaven celý program školy, zejména třídní vzdělávací programy. Vzdělávací nabídka tříd je přizpůsobena věku a možnostem dětí. Děti postupně procházejí všechny třídy.

Činnosti se souběžným působením dvou učitelů ve třídě:

Pedagogové mají rozvrženou pracovní dobu tak, aby se vzájemně překrývali. Ve třídě Berušek (nejmladší děti) jsou vždy dvě učitelky v době od 7. 30 - 12.00 hodin.

Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy:

Kritéria přijetí dítěte:

Při rozhodování o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání bude ředitelka školy vždy přihlížet k zájmu dítěte a ke splnění podmínky stanovené § 50 zákona č. 258/2000 Sb. O ochraně veřejného zdraví (přijímány budou děti, které se podrobily stanoveným pravidelným očkováním a děti, které mají doklad, že jsou proti nákaze imunní, nebo se nemohou očkování podrobit pro trvalou kontraindikaci). Potvrzení dětského lékaře o povinném očkování dítěte je nedílnou součástí evidenčního listu .

V případě, že počet přihlášených dětí přesáhne počet, který lze přijmout, bude ředitelka školy rozhodovat na základě těchto vyhlášených **kritérií pro přijímání dětí** :

Zohlednění žádostí v pořadí:

1. DO MATEŘSKÉ ŠKOLY BUDOU PŘEDNOSTNĚ PŘIJÍMÁNY DĚTI, KTERÉ DOSÁHLY 3 LET VĚKU A MAJÍ MÍSTO TRVALÉHO POBYTU, V PŘÍPADĚ CIZINCŮ MÍSTO POBYTU, V PŘÍSLUŠNÉM SPÁDOVÉM OBVODU ŠKOLY NEBO JSOU V TOMTO OBVODU V DĚTSKÉM DOMOVĚ
2. VĚK DÍTĚTE – VŠECHNY OSTATNÍ DĚTI (přednostně budou přijaty děti v pořadí od nejstaršího po nejmladší do počtu volné kapacity – nejstarší má přednost)

Při rozhodování o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání v mateřské škole bude ředitelka mateřské školy brát v úvahu důležitost jednotlivých kritérií ve výše uvedeném pořadí 1) až 2).

O přijetí zdravotně postiženého dítěte rozhodne ředitelka na základě písemného vyjádření školského poradenského zařízení, popřípadě také registrujícího praktického lékaře pro děti a dorost.

!!! O přijetí dítěte nerozhoduje datum podání ani pořadí podání žádosti !!!

Oznámení výsledku „zápisu“ : všichni zákonní zástupci - žadatelé obdrží po vyhodnocení „zápisu“ písemné rozhodnutí o přijetí či nepřijetí dítěte v určený den do vlastních rukou.

Popis pravidel organizace individuálního vzdělávání:

1. Individuální vzdělávání dítěte

1. 1. Zákonný zástupce dítěte, pro které je předškolní vzdělávání povinné, může pro dítě v odůvodněných případech zvolit, že bude individuálně vzděláváno. Má-li být dítě individuálně vzděláváno převážnou část školního roku, je zákonný zástupce dítěte povinen toto oznámení učinit nejpozději 3 měsíce před počátkem školního roku. V průběhu školního roku lze plnit povinnost individuálního předškolního vzdělávání nejdříve ode dne, kdy bylo oznámení o individuálním vzdělávání dítěte doručeno řediteli mateřské školy, kam bylo dítě přijato k předškolnímu vzdělávání.

1.2. Oznámení zákonného zástupce o individuálním vzdělávání dítěte musí obsahovat

a) jméno, popřípadě jména, a příjmení, rodné číslo a místo trvalého pobytu dítěte, v případě cizince místo pobytu dítěte,

b) uvedení období, ve kterém má být dítě individuálně vzděláváno,

c) důvody pro individuální vzdělávání dítěte.

1.3 Ředitel mateřské školy doporučí zákonnému zástupci dítěte, které je individuálně

vzděláváno, oblasti, v nichž má být dítě vzděláváno. Tyto oblasti vychází z rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Mateřská škola ověří úroveň osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech a případně doporučí zákonnému zástupci další postup při vzdělávání;

termíny ověření, včetně náhradních termínů :

1. TERMÍN – POSLEDNÍ STŘEDA V LISTOPADU OD 9.00 – 10.00hodin

1. NÁHRADNÍ TERMÍN – POSLEDNÍ STŘEDA V LEDNU OD 9.00 - 10.00 hodin

Zákonný zástupce dítěte, které je individuálně vzděláváno, je povinen zajistit účast dítěte u ověření. Pokud se nebude moci zúčastnit ověření v 1. termínu, je rodič povinen dítě omluvit ředitelce školy nejméně 1 den před daným termínem písemnou formou.

Způsob ověření:

Dítě tento den zůstane v mateřské škole s rodičem 1 hodinu. V této době bude dítě pozorováno učitelkou v kolektivu dětí a bude proveden krátký screening znalostí. V 10.00 hodin si rodič s učitelkou probere doporučení k dalšímu vzdělávání.

Ředitel mateřské školy, kam bylo dítě přijato k předškolnímu vzdělávání, ukončí individuální vzdělávání dítěte, pokud zákonný zástupce dítěte nezajistil účast dítěte u ověření

podle odstavce 7.3, a to ani v náhradním termínu.

Odvolání proti rozhodnutí ředitele mateřské školy o ukončení individuálního vzdělávání dítěte nemá odkladný účinek.

Po ukončení individuálního vzdělávání dítěte podle odstavce 7.4. nelze dítě opětovně individuálně vzdělávat podle odstavce 7.1.

Výdaje spojené s individuálním vzděláváním dítěte hradí zákonný zástupce dítěte, s výjimkou speciálních kompenzačních pomůcek podle § 16 odst. 2 písm. d) a výdajů na činnost mateřské školy, do níž bylo dítě přijato k předškolnímu vzdělávání.

5 Charakteristika vzdělávacího programu

5.1 Zaměření školy

Mateřská škola je škola běžného typu, se zaměřením na ekologii a zdravý životní styl. Zajišťuje všestrannou péči o děti předškolního věku v návaznosti na výchovu v rodině a v součinnosti s rodinou. Při organizování výchovné péče vycházíme z vyhlášky MŠMT ČR č.43/2006 Sb. o předškolním vzdělávání a zákona č. 561/2004 Sb.

Základem je i osobnostně orientované prožitkové předškolní vzdělávání. Naším cílem jsou šťastné a spokojené děti. Při vzdělávání vycházíme z jejich života, z prostředí, ve kterém vyrůstají a které je obklopuje. Experimentujeme, poznáváme všemi smysly. Snažíme se vytvářet dobrý vzor, který je může ovlivnit po celý další život.

Koncepci našeho programu zaměřujeme na environmentální výchovu, ekologii. Posilujeme u dětí kladný vztah k přírodě, úctu k životu a vytváříme povědomí, že člověk je součástí přírody a sám může mnohé věci ovlivnit. Pomocí ekologické výchovy vedeme děti k ochraně životního prostředí a ekologickému citění tak, aby byly schopny porozumět a umět chránit životní prostředí nejen pro sebe, ale pro všechno živé, aby vnímaly sounáležitost se světem, konče globálními problémy celosvětového dosahu. Umístění mateřské školy v blízkosti lesoparků nám umožňuje přímé pozorování přírody, přírodních jevů, nabízí se k realizaci prvků environmentální výchovy. Uskutečňujeme řadu výletů, kde děti získávají mnoho pěkných, pro mnohé nových, prožitků, a rovněž prospívají zdraví dětí.

Zaměření mateřské školy:

"EKOLOGIE A ZDRAVÝ ŽIVOTNÍ STYL"

Stěžejním cílem našeho programu je zaměření na:

1. základy zdravého životního stylu, úctě ke zdraví
2. kvalitu mezilidských vztahů
3. rozvoj estetického citění a zájem o přírodu
4. rozvoj poznatků v oblasti vědy a techniky (digitalizace)

Hlavním cílem naší školy je, aby dítě, které opustí mateřskou školu, bylo co nejvíce samostatné, sebevědomé a sebejisté, aby umělo samostatně přemýšlet a dále bylo schopno se rozvíjet, učit a čelit problémům, které mu život přináší.

5.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

HLAVNÍ MYŠLENKA NAŠEHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU :

"HLEDÁME NOVÉ CESTY POZNÁNÍ" - naslouchám, pozoruji a experimentuji

Vycházíme z poznání, že encyklopedické znalosti, které děti v předškolním věku získávají, nejsou nejdůležitější, děti budou mít ještě mnoho příležitostí je během života získat. Je třeba si uvědomit, že bohatství člověka spočívá v pocitech, v prožitcích, ve schopnostech hledět na svět pokorně a s láskou, bez záště, naslouchat jeden druhému a řešit problémy bez násilí a hrubostí. Dáváme si za cíl - vést děti k tomu, aby samy přišly na podstatu věci, vše si prakticky vyzkoušely a tím získaly základní povědomí o živé i neživé přírodě a věcech kolem nás.

Chceme vytvářet základy takových dovedností jako je sebedůvěra, spolupráce, ohleduplnost, zdvořilost, zdravé sebevědomí, tolerance, umět se rozhodovat, komunikovat, podřídit, objevovat, učit se jednat v duchu základních lidských a etických hodnot svobodně a odpovědně. Vlastním vzorem chceme vést děti ke zdravému životnímu stylu.

Program umožňuje

- optimální rozvoj dítěte na základě jeho zájmů a potřeb
- každodenní přirozený pohyb, spontánní aktivity se zaměřením na rozvoj odvahy, pohotovosti, orientace
- program pro děti s odloženou školní docházkou
- respektování a uspokojování potřeb dítěte, zdravý životní styl, získávání osobní samostatnosti
- rozvoj spolupráce mateřské školy a rodiny v duchu partnerské spolupráce
- přirozené rozvíjení všech oblastí dítěte

ČAS STRÁVENÝ V MATEŘSKÉ ŠKOLE BY MĚL BÝT PRO DÍTĚ RADOSTÍ, PŘÍJEMNOU ZKUŠENOSTÍ A ZDROJEM DOBRÝCH ZÁKLADŮ DO ŽIVOTA I DO VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací obsah je zpracován do čtyř integrovaných bloků, které jsou rámcové, nastiňují cíle a záměry pro celý školní rok – pro celé vzdělávací období dítěte v mateřské škole. Bloky jsou zpracovány společně pro všechny věkové kategorie.

Zaměřujeme se hlavně na : **EKOLOGII A ZDRAVÝ ŽIVOTNÍ STYL** .

1. **BLOK : „Vím kdo jsem, vím, kam patřím“**
2. **BLOK : „Objevuji svět“**
3. **BLOK : „Pozoruji a chráním přírodu“**
4. **BLOK : „Kouzelný svět pohádek“**
5. **BLOK: "Techniky se nebojíme - pokusy a experimenty"**

Podrobnější charakteristika vzdělávací nabídky a její rozpracování bude předmětem třídních vzdělávacích programů (TVP). Současně s tím budou vstupovat do TVP dílčí projekty ŠVP a doplňkové programy. V TVP budou bloky rozpracovány podle věkové skupiny dětí.

Třídní vzdělávací programy jednotlivých tříd vymezují specifika těchto tříd, podmínky, které vstupují do výchovně vzdělávací činnosti, určují pravidla soužití jednotlivých skupin dětí, naznačují vzájemné spolupůsobení učitelek jednotlivých tříd, volby metod a postupů evaluačního procesu a další potřebná specifika pro tu kterou třídu.

Slavíme:

- 22.3. – „SVĚTOVÝ DEN VODY“
- 7.4. - „SVĚTOVÝ DEN ZDRAVÍ“
- 22.4. – „DEN ZEMĚ“
- 15.5. - „ DEN RODINY“
- 1.6. - „MDD“
- 4. 10. – „SVĚTOVÝ DEN ZVÍŘAT“
- 16.10.– „SVĚTOVÝ DEN VÝŽIVY“
- 3.12. – „ MEZINÁRODNÍ DEN POSTIŽENÝCH“

Podrobnější rozpracování oslav se nachází v TVP v jednotlivých třídách.

5.3 Metody a formy vzdělávání

Formy a metody vzdělávání:

Vzdělávání je důsledně zaměřeno na individuální potřeby a možnosti dětí. Využíváme odpovídající formy a metody práce. Zejména prožitkové a kooperativní učení hrou, kdy jsou činnosti dětí založeny na přímých zážitcích.

Podporujeme dětskou zvědavost. Většina aktivit probíhá formou dětské hry. Uplatňujeme situační učení založené na situacích, které dětem srozumitelně poskytuje ukázky životních souvislostí. Využíváme spontánní sociální učení založené na principu nápodoby.

Uplatňujeme aktivity spontánní a řízené, vzájemně provázané a vyvážené. Vhodnou formou je didakticky zacílená činnost, která je pedagogem přímo nebo nepřímo motivovaná.

Tyto činnosti probíhají v menší skupině či individuálně.

Vedeme děti na jejich cestě za poznáním a probouzíme jejich zájem a chuť dívat se kolem sebe, naslouchat a poznávat. Uplatňujeme integrovaný přístup.

Vzdělávání dětí probíhá dle níže uvedených integrovaných bloků.

V každé třídě jsou preferovány formy vzdělávání blízké věku dětí.

Ve věku od 2 - 4 let převládá individuální přístup a skupinová forma vzdělávání. V malé míře je činnost řízená.

U starších dětí stále převládá skupinová a frontální forma činností, přiměřeně věku se řízená činnost mírně prodlužuje. Ve velké míře se zaměřujeme i na individuální formu vzdělávání.

Vzdělávání je uskutečňováno ve všech činnostech a situacích formou spontánních a řízených aktivit. Specifickou formu představuje didakticky cílená činnost, ve které učitelka naplňuje konkrétní vzdělávací cíle formou záměrného i spontánního učení za aktivní účasti dítěte (prožitkové činnosti, experimentování apod.). Všechny činnosti obsahují prvky hry, tvořivosti. Škola uplatňuje individuální, skupinovou a hromadnou formu vzdělávání.

V mateřské škole se klade velký důraz na celkovou samostatnost dětí, schopnost vyjádřit svůj názor, umět požádat o pomoc, případně pomoci druhému, nebát se odmítnout nežádoucí projevy chování druhých, poradit si v běžných denních situacích a umět se rozhodnout.

Vzdělávací program je individualizovaný, učitelka hledá optimální pedagogické cesty ke každému dítěti, snaží se najít a vyzdvihnout jeho silné stránky a posílit či rozvinout slabší stránky. Snahou je respektovat individuální potřeby dětí, využívat především herních forem a metod práce jako

například metody prožitkového a kooperativního učení hrou, situační učení, spontánní sociální učení. Preferencí je učení na základě praktické zkušenosti, na základě přímých zážitků.

Všechny aktivity jsou spontánní i řízené, vzájemně provázané a vyvážené.

5.4 Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP:

Plán pedagogické podpory (PLPP) – podpůrné opatření prvního stupně, zpracovává mateřská škola pro dítě, nepostačuje-li samotné zohlednění individuálních vzdělávacích potřeb dítěte. PLPP obsahuje popis obtíží dítěte, stanovení cílů podpory a způsobů vyhodnocování naplňování plánu. PLPP vyhodnocuje nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrného opatření.

Mateřská škola podporuje rozvoj osobnosti dítěte předškolního věku, podílí se na jeho zdravém citovém, rozumovém a tělesném rozvoji, podílí se na osvojování základních pravidel chování dítětem, podporuje získávání základních životních hodnot a mezilidských vztahů dítěte, vytváří základní předpoklady pro pokračování ve vzdělávání, napomáhá vyrovnávat nerovnosti vývoje dětí před jejich vstupem do základního vzdělávání, poskytuje speciální pedagogickou péči dětem se speciálními vzdělávacími potřebami

PLPP sestavuje učitel. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory mezi učiteli s cílem stanovení např. metod práce s dítětem, způsobů kontroly osvojení potřebných dovedností, návyků a postojů. Bude stanoven termín přípravy PLPP a učitel zorganizuje společnou schůzku se zákonnými zástupci dítěte“

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení IVP:

Individuální vzdělávací plán (IVP) zpracovává mateřská škola pro dítě od druhého stupně podpůrných opatření a to na základě doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) a žádosti zákonného zástupce dítěte. IVP vychází ze školního vzdělávacího programu (ŠVP). Obsahuje mj. údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem. Naplňování IVP vyhodnocuje školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou nejméně jednou ročně.

V souvislosti s ustanovením § 5 odst. 2 vyhlášky doporučuje ŠPZ sdíleného asistenta pedagoga. To ze strany ŠPZ v praxi předpokládá respektovat skutečnost, kdy jednoho asistenta pedagoga lze využít pro více než jedno dítě. Cílem zavedení sdílení asistenta pedagoga ve všech stupních podpůrných opatření je co nejvyšší míra nezávislosti dítěte se SVP na podpoře individuální a co

nejvyšší míra jeho aktivního zapojení do formálních i neformálních procesů života jako takového a osvojování si sociálních a občanských kompetencí.

Nejčastější poruchy u dětí jsou SPU (specifické poruchy učení)

Prevenici specifických poruch učení napomáhá řada metod a stimulačních programů vhodných již pro děti předškolního věku. Cvičení, která v nich jsou obsažena, slouží ke stimulaci a rozvoji především percepčně motorických a kognitivních funkcí, jejichž nedostatečný rozvoj může při zahájení výuky čtení psaní a počítání limitovat jejich výsledky v učení. Jedná se především o:

- rozvoj percepčních funkcí (zrakové a sluchové vnímání, prostorová orientace, pravolevá orientace),
- rozvoj kognitivních funkcí (paměť, představivost, pozornost aj.),
- rozvoj motorických funkcí (hrubá, jemná motorika, grafomotorika, vizuomotorická koordinace, pracovní tempo, hmat, propriorecepce aj),
- rozvoj početních představ (tvary, množství, porovnání, logické vztahy),
- rozvoj myšlení a řeči.

Předcházení obtížím v širším pojetí :

vhodně stimulujeme dítě přiměřeně jeho věku, tj. u tříletého dítěte stimulujeme společné rytmické říkání říkadel a básniček, jednoduché dětské melodie, rozpoznávání předmětů a jejich grafické zobrazení. V oblasti motorických dovedností podporujeme koordinované střídání dolních končetin při chůzi, z rovné plochy přecházíme ke schodům. Pro činnost využíváme přirozené, společné aktivity (příprava stolu, sebeobsluha atd.). U dítěte pětiletého půjde nejen o další rozšíření aktivit, ale také o zpřesňování provedení realizovaných činností.

v užším pojetí :

preventivní opatření vnímáme jako cílenou činnost s vybranou skupinou dětí (předškoláků, dětí s odkladem školní docházky). Učitelka má předem připravenou strukturu, posloupnost a návaznost jednotlivých opatření. Předkládané typy her pravidelně opakuje, aby se posílily příslušné oslabené spoje v centrální nervové soustavě. Protože velmi často pracujeme s dětmi se zvýšeným psychomotorickým neklidem, provádíme činnosti s nimi pravidelně ve stejnou dobu.

Preventivní opatření realizujeme:

- individuálně
- skupinově (malá skupina 4-5dětí)
- v rámci organizace alespoň částečně s celou třídou dětí, ideálně za přítomnosti dvou učitelek.

Oblasti rozvoje, na které se při prevenci zaměřujeme včetně námětů k minimalizaci obtíží:

- Zrakové vnímání
- Oblast sluchového vnímání a fonemického uvědomování
- Oblast časoprostorové orientace
- Oblast řeči
- Oblast jemné motoriky
- Oblast pozornosti, paměti
- Cvičení seriality (schopnost a dovednost řadit úkony v [adekvátním](#) pořadí za sebou, dodržování pravidel časové posloupnosti, postupnosti, [priority](#), pořadí, souvztažnosti, souslednosti...) a intermodality (základní [funkce myšlení](#) a učení, schopnost a dovednost spojování a kombinování obsahů z jedné smyslové oblasti s obsahy jiné smyslové oblasti - např. propojení sluchem vnímané hlásky se zrakovým [grafickým symbolem](#), písmenem) a oblast matematických představ
- Oslabení v propriorecepti (koordinace pohybů)

Děti s odlišným mateřským jazykem (OMJ)

Klíčovým zákonem, který se zabývá podpurnými opatřeními pro děti s OMJ, je novelizovaný školský zákon 82/2015 Sb., kterým se mění zákon č.561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělání, spolu s vyhláškou 27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných

Děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Pokud rodiče sami neovládají český jazyk na úrovni rodilého mluvčího, nemohou své děti v poznávání českého jazyka přímo podpořit a děti se ocitají ve znevýhodněné pozici. Je třeba věnovat zvýšenou pozornost tomu, aby dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka začala být poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy. Při práci s celou třídou je třeba mít na vědomí, že se v ní nacházejí i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, uzpůsobit tomu didaktické postupy a děti cíleně podporovat v osvojování českého jazyka.

Mateřské školy poskytují dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.

Zvláštní právní úprava platí pro mateřské školy, kde jsou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání (v případě lesní mateřské školy v jednotlivém území, kde zejména probíhá pedagogických program a kde má škola zázemí). V takovém případě zřídí ředitel mateřské školy skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č.

14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne.

Ředitel mateřské školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

Při přechodu na základní školu by děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka měly mít takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky a dosáhnout školního úspěchu.

Podpurným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy.“

Pravidla pro zapojení další subjektů:

Mateřská škola spolupracuje se ŠPZ (školské poradenské zařízení) dalšími specialisty dle druhu postižení dítěte.

Zodpovědné osoby:

Zodpovědnou osobou za systém péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami je ředitelka školy. Ředitelka školy pověřuje učitele sestavením PLPP, IVP a komunikací se zákonnými zástupci.

Přehled předmětů speciálně pedagogické péče:

Předměty speciálně pedagogické péče, v případě poskytování podpurného opatření na základě doporučení školského poradenského zařízení konkrétnímu dítěti, budeme do školního vzdělávacího programu zapracovávat až po zahájení jejich výuky.

5.5 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Režim dne je přizpůsoben potřebám dětí - děti pracují v menších skupinách, popřípadě individuálně, mají možnost si jít kdykoli odpočinout, mají dostatek prostoru pro stravování, oblékání a svlékání...

Dětem umožňujeme zejména individuálně přizpůsobený adaptační režim, dostatek času na veškeré aktivity včetně převlékání a stravování, zohledňujeme v souladu s právními předpisy počet dětí ve třídě mateřské školy. Organizace vzdělávání a plánování činností v mateřské škole vychází z potřeb a zájmů dětí, snažíme se vyhovovat jejich individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem.

Ve třídě se po celou dopolední činnost překrývají dvě učitelky, proto je vzdělávání 2 - 3 letých dětí možno provádět v malých skupinách dle potřeb dětí.

6 Vzdělávací obsah

6.1 Integrované bloky

6.1.1 TECHNIKY SE NEBOJÍME - POKUSY A EXPERIMENTY

Název integrovaného bloku	TECHNIKY SE NEBOJÍME - POKUSY A EXPERIMENTY
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	<p>POLYTECHNICKÁ GRAMOTNOST</p> <p>Základy polytechnické gramotnosti je třeba vytvářet již u dětí v předškolním věku, protože většinu z toho, co prožije, co z podnětů okolního prostředí přijme, je trvalé a tyto jeho rané zkušenosti se v jeho životě – třeba i daleko později uplatní.</p> <p>Jedním z cílů technického vzdělávání je rozvoj technického myšlení a povědomí. Je to třeba: technická představivost, analyticko-syntetické myšlení, kritické myšlení, strategické myšlení, tvůrčí myšlení, kauzální myšlení, vnímání shod a rozdílů předmětů, vnímání struktury předmětů, poznávání přírodních zákonitostí, vytrvalost, rozhodnost, cílevědomost, kooperace apod.</p> <p>Osvojení si základů hodnot</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Uvědomit si význam práce a jejích výsledků, být ohleduplný, neničit, neplýtvat 2. Respektovat, že je třeba šetřit se zdroji (např. vypínat po sobě vodu, zhasnout...) a zacházet šetrně s materiály i s přírodním prostředím 3. Vytvářet si elementární povědomí o možnostech přírodu chránit 4. Na konkrétních příkladech dokázat pochopit vztah techniky a společnosti (např. jak některé stroje ulehčují lidem práci) 5. Získat zkušenost, že k tomu, abychom něco vytvořili, je nutné vynaložit úsilí 6. Získávat vztah k dílu předků a řemeslným tradicím <p>Klíčové kompetence</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kompetence k učení – např. dítě soustředěně pozoruje, zkoumá, všímá si souvislostí, užívá jednoduché znaky a symboly, získanou zkušenost uplatňuje v dalších činnostech učení, klade otázky a odpovídá na ně, ...

Název integrovaného bloku	TECHNIKY SE NEBOJÍME - POKUSY A EXPERIMENTY
	<ol style="list-style-type: none"> 2. Kompetence k řešení problémů - např. problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti, postupuje cestou pokusu a omylu, spontánně vymýšlí nová řešení, nebojí se pochybovat... 3. Kompetence komunikativní – např. samostatně vyjadřuje svoje myšlenky..., rozšiřuje svoji slovní zásobu, dokáže využívat informativní a komunikační prostředky (encyklopedie, počítač, telefon.....) 4. Kompetence sociální a personální – např. uvědomuje si, že za své jednání nese odpovědnost, spolupodílí se na společných rozhodnutích 5. Kompetence činnostní a občanské – svoje činnosti a hry se učí plánovat, dokáže rozpoznat svoje silné a slabší stránky, odhaduje rizika svých nápadů, má smysl pro povinnost, váží si práce druhých
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<p>Rozvíjení dítěte a jeho schopnost učení</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vytvořit si základy manuální zručnosti (zejména při práci s hračkami, stavebnicemi, drobným materiálem, ve výtvarných a tvořivých aktivitách...) 2. Umět bezproblémově zacházet s běžnými předměty denní potřeby při hře, při sebeobslužných a úklidových činnostech (manipulace s nádobím, přístroje, obsluha dávkovačů na mýdlo, vysoušeče rukou...) 3. Získat přiměřené dovednosti práce s některými materiály (papír, textil, dřevo, přírodniny, ...) a dokázat použít i některé nářadí (kladívko, šroubovák..) a náčiní (hrábě, motyčku...) 4. Dokázat obsluhovat některé jednoduché přístroje (digitální mikroskop, digitální kamera, notebook, tablet, roboti...) 5. Znat a respektovat základní bezpečnostní zásady a pravidla při práci s materiály, nářadím a přístroji 6. Na základě vlastních činností získat některé elementární zkušenosti ze světa vědy a techniky (fyzikální a chemické zákonitosti v technice a v přírodě) 7. Uvědomovat si některé jednoduché procesy v technice a případně vědět, jak fungují (např. z oblasti mechaniky – princip páky u vážení, ozubená kola...) 8. Seznámit se s některými řemesly, znát jejich názvy, význam 9. Zajímat se o vědecké a technické informace – používat encyklopedie... <p>Cíle plníme :</p>

Název integrovaného bloku	TECHNIKY SE NEBOJÍME - POKUSY A EXPERIMENTY
	<ul style="list-style-type: none"> - při plánovaných aktivitách připravených učitelkou - při spontánních aktivitách a hrách dětí - při každodenní pravidelné činnosti dětí (hygiena, jídlo, pobyt venku) <p>DÍLČÍ TÉMATA:</p> <p>1. ŘEMESLNÁ DÍLNA rozvoj manuálních dovedností – práce v dílně s ručním nářadím, pěstitelské dovednosti, manipulace s modely na dálkové ovládání atd.</p> <p>2. MALÁ TECHNICKÁ UNIVERZITA V Malé technické univerzitě jde o 12 profesionálně vytvořených lekcí (např.: Stavitel města, Malý architekt, Stavitel mostů, Malý vodohospodář). Začíná se rozvojem dovednosti číst a vytvářet mapy, pokračuje se objevováním tajemství správného vázání cihel při stavbě zdí, instalací rozvodů vody, elektřiny a kanalizace v domě, stavbou věží a mostů, problematikou elektrárny, odpadů i recyklace, těžbou zemního plynu a ropy a končí se dobrodružnou archeologickou cestou do minulosti.</p> <p>3. KONSTRUOVÁNÍ PODLE FANTAZIE I PODLE PLÁNŮ Hry a činnosti se stavebnicemi (základy statiky a mechaniky)</p> <p>4. BĚDÁNÍ A EXPERIMENTOVÁNÍ zajištění velkého množství přímých zkušeností dětí s daným jevem – tvorba představ – identifikace výzkumné otázky – tvorba hypotéz – ověřování hypotéz – zhodnocení výzkumné otázky Pedagogové mají k dispozici velké množství publikací i materiálu pro experimenty a pokusy dětí. Zároveň využíváme i projektové dny na toto téma, které jsou s externím lektorem.</p> <p>5. POLOŽENÍ ZÁKLADU RELEVANTNÍCH VĚDOMOSTÍ V TÉMATECH: SMYSLY – ŽIVLY – MATERIÁLY – TECHNOLOGIE – JEDNODUCHÉ STROJE – POHYB – SVĚTLO – ZVUK – MAGNETISMUS – ENERGIE – SÍLY – ČAS – STAVITELSTVÍ – EKOLOGIE – CHEMICKÉ POKUSY</p> <p>6. POZNÁVÁME ZDRAVÉ JÍDLO – CELOROČNÍ VYUŽÍVÁNÍ ZÁHONKU Naše záhonky s dětmi využíváme celoročně. Na podzim, po sklizení úrody, si děti naplní krabičku kouskem chleba, kouskem brambory nebo jiné zeleninky, něčím plastovým, papírovým a železným. Vše si řádně zdokumentují na digitální fotoaparát a zahrabou do uvolněného záhonku. Na jaře krabičku vyhrabeme a pozorujeme, co přes zimu zmizelo (rozložilo se) nebo naopak, s čím se nic nestalo. Takto prakticky děti zjistí, proč třídit odpad a co příroda zpracuje sama. Na jaře si děti záhonky připraví na sázení – je potřeba je vyplít a nakypřit půdu. Využíváme kompostér, ze kterého používáme hlínu do našich záhonků. Dále následuje sázení bylinek a zeleniny, v letošním roce to je</p>

Název integrovaného bloku	TECHNIKY SE NEBOJÍME - POKUSY A EXPERIMENTY
	<p>řeřicha, ředkvička a dýně. Děti chodí záhonky průběžně pozorovat a zalévat. Již se těší, až si svou svačinku připraví venku, a chlebičky si ozdobí. Další bylinky (meduňku, mátu, listy jahody...) využívají pro přípravu nápojů - hlavně při pobytu venku .</p> <p>– JAK VYUŽÍT ODPADY</p> <p>výukové programy na školním statku v Chebu - výukový program „Odpadománie“. V návaznosti na tento program děti nadále recyklují a přetvářejí odpadový materiál (papír, plast..) k výrobě zajímavých výrobků. Tento projekt je v návaznosti na projekt „Recyklohraní“, kde dostávají děti vždy 4x ročně nějaký úkol, za který získávají určité bodové ohodnocení. Také máme v mateřské škole box pro sběr baterií, který nám pravidelně odváží firma Asekol.</p> <p>- BABKA KOŘENÁŘKA</p> <p>Léčivé rostliny se od pradávných dob používají na všechny možné nemoci. Při výukovém programu se děti seznámí s různými druhy bylin, s jejich pěstováním, sběrem, účinky a použitím. Ukáží si, jak bylinky voní, jak vypadají, jak je sušit a připraví si z nich léčivý přípravek. V rámci tohoto projektu navštívíme botanickou zahradu v Bečově</p> <p>7. HRAJEME SI JINAK</p> <p>K tomu nám slouží několik interaktivních digitálních pomůcek, které děti využívají po celý rok. Pedagogové byli proškoleni, jak se všemi digitálními pomůckami pracovat, jak je co nejlépe využívat při práci s dětmi.</p> <p>Děti mají k dispozici:</p> <p>Notebooky a tablety – 64 výukových programů</p> <p>Digitální mikroskop a dotykový notebook, se kterým blíže pozorují a zaznamenávají živou a neživou přírodu.</p> <p>Digitální kamera – pro záznam foto a videa živé a neživé přírody</p> <p>Interaktivní tabule a interaktivní panel– práce s digitálním materiálem...</p> <p>BeeBoot včela, lupy, mluvící skřípce – využití při praktických činnostech</p> <p>VEX 123 - nácvik programování robotů</p> <p>Pochozí síť - zde si vytváří základy pro budoucí programování, naučí se orientovat v prostoru</p> <p>Pedagogové při vzdělávání dětí využívají interaktivní tabuli (3. třída) a interaktivní panel (1. a 2. třída)</p> <p>Hlavním cílem je vytváření a osvojení si poznatků o širším přírodním prostředí, o rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách pomocí digitalizace v naší mateřské škole. Chceme naučit děti používat moderní technologie, ale tak, aby neztratily základní schopnost hrát si a komunikovat. Informační technologie jsou dobrým sluhou, pokud jsou střídavě používány. Děti se s nimi potřebují seznámit,</p>

Název integrovaného bloku	TECHNIKY SE NEBOJÍME - POKUSY A EXPERIMENTY
	potřebují se naučit, jak se pomocí nich mají učit a zároveň je důležité, aby pro ně bylo učení zábavné.

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat domluvit se slovy i gesty, improvizovat
		chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.</p> <p>dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla</p> <p>všímat si změn a dění v nejbližším okolí</p> <p>vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)</p> <p>orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)</p>
	<p>poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí</p>	<p>chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí</p> <p>chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé</p> <p>chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)</p> <p>chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené</p>
	<p>seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému</p>	<p>vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat domluvit se slovy i gesty, improvizovat chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat domluvit se slovy i gesty, improvizovat naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		dítětem apod. učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem získání relativní citové samostatnosti	bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod. spolupracovat s ostatními chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené chápat slovní vtip a humor
se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.) řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	rozvoj a užívání všech smyslů	ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy	
pomocí dospělého		<p>chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)</p> <p>ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování</p>	
	rozvoj schopnosti sebeovládání	<p>uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)</p> <p>utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)</p> <p>uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)</p>	
	se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	<p>chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí</p> <p>chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé</p> <p>popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)</p>
	si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke	chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.) zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	rozvoj kooperativních dovedností	nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost	rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit příroduv okolí, živé tvory apod.)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem	vytváření základů pro práci s informacemi	<p>porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole</p> <p>porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad</p> <p>porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)</p> <p>zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.</p> <p>zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami</p> <p>zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)</p>
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo	<p>rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách</p> <p>vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností</p>	<p>odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná</p> <p>pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit příroduv okolí, živé tvory apod.)</p> <p>osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi</p>
užívá při řešení myšlenkových i praktických	osvojení si elementárních poznatků o	porozumět běžným neverbálním projevům citových

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
<p>problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích</p>	<p>znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)</p> <p>osvojení si věku přiměřených praktických dovedností</p>	<p>prožitků a nálad druhých</p> <p>pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno</p> <p>pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem</p> <p>vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení</p> <p>vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim</p>
<p>se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy</p>	<p>vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách</p>	<p>prožívat a dětským způsobem projevoval, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)</p> <p>utvořit jednoduchý rým</p> <p>uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou</p>
<p>chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá</p>	<p>vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)</p>	<p>prožívat radost ze zvládnutého a poznaného</p> <p>spolupracovat s ostatními</p> <p>vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)</p>
<p>se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede</p>	<p>rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních</p>	<p>postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí</p> <p>poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno</p> <p>zorganizovat hru</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům		
zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí sledovat a vyprávět příběh, pohádku
napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.) vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)
má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých	rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých	rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat domluvit se slovy i gesty, improvizovat naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		a vybavit přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod. učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění	vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškodit, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit	vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat	rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí	řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápad“ všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevědomost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocítit, získané dojmy a prožitky vyjádřit	uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	materiálů, z přírodnin aj.) rozhodovat o svých činnostech
ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku	rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí) uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem	rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání	zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi) projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.) zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod. začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	uvědomění si vlastního těla	dovednosti prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)

6.1.2 OBJEVUJI SVĚT

Název integrovaného bloku	OBJEVUJI SVĚT
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	<p>Okolí okolo nás, okolí obydlí, okolí MŠ, naše město, Republika, celý svět Cizí národy – rozdíly – způsob života, barva pleti, oblečení, víra Vědní obory – experimenty, polytechnika, matematické představy Vesmír – hvězdy, planety Bezpečnost – silniční provoz, zásady správného přecházení, bezpečnost v terénu Je potřeba vytvářet v dítěti již od raného věku povědomí o světě, který jej obklopuje, aby si všímalo změn ve svém okolí (nové stavby, výzdoby), vydávat se za poznáním svého města (okolí bydliště, okolí MŠ), poznávání důležitých budov ve městě (úřad, pošta, radnice, rozhledna, služebna policie atd...), poznávat okolní přírodu města (správné chování v přírodě) Vytváříme u dětí povědomí o soužití s cizími národy, jejich zvyky a rozdíly (způsob života, kultura, barva pleti, oblečení, víra), pochopit rovnost všech lidí i přes naše rozdíly Děti se seznamují s různými vědními obory, zajímat se o samostatné experimentování, chápat základní číselné a matematické pojmy (srovnávání, třídění, posloupnost), chápat prostorové pojmy Vytváříme povědomí o okolním vesmíru – dalších planetách, hvězdách, měsíci, slunci Děti se seznamují s bezpečným chováním v silničním provozu, o možném nebezpečí úrazu, s bezpečným přecházením vozovky, povědomí o dopravních značkách, různých dopravních prostředcích a jejich možnostech Dítě poznává a pojmenovává většinu toho, co jej obklopuje.</p>

Název integrovaného bloku	OBJEVUJI SVĚT
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<ol style="list-style-type: none"> 1. – Jaké je naše město <ul style="list-style-type: none"> ○ Město poznáváme formou prohlížení knih a obrazového materiálu ○ S dětmi děláme pravidelné procházky po městě – poznávání důležitých budov 2. – Máme to ale krásnou přírodu <ul style="list-style-type: none"> ○ S dětmi si povídáme v rámci řízených činností o přírodě s dopomocí obrazových materiálů, různých knih a encyklopedií a pomocí počítačových technologií ○ Pořádáme vycházky do přírody v okolí MŠ ○ S dětmi jezdíváme na přírodovědné vycházky do lesů na Kyselku u K. Varů, kde se seznamují s dopomocí lesníka s přírodou a správným chováním k ní 3. – Kdo tu s námi ještě žije? <ul style="list-style-type: none"> ○ Děti se seznamují se zvířaty, která tu s námi žijí pomocí obrazových materiálů, různých knih a encyklopedií a pomocí počítačové techniky ○ Během vycházek v okolí MŠ se nám mnohdy povede vidět divoká zvířata nebo aspoň slyšet zpěv ptáků ○ Naše MŠ pořádá exkurze na školní statek do Chebu, kde se děti mimo jiné seznamují i se zvířaty, která žijí na statku, dále pořádáme exkurze na Kozodoj u K. Varů, kde žije také mnoho zvířat 4. – Jak je velký svět? <ul style="list-style-type: none"> ○ Děti pomocí globusu poznávají, že je planeta Země kulatá ○ Děti se následně seznamují pomocí map s naším státem a okolními státy 5. – Jsme tu jen my? <ul style="list-style-type: none"> ○ Díky různým obrazovým materiálům, knihám a počítačové technice seznamujeme děti s jinými etniky ○ Děti se seznamují s různými lidskými rasami i v běžném životě – spolužáci, obchodníci 6. – Jak to funguje? <ul style="list-style-type: none"> ○ Děti se prakticky seznamují s různými vědními obory ○ Společně s dětmi v MŠ experimentujeme a děti si zkouší většinu experimentů i sami ○ V MŠ nám funguje projekt „Malá technická univerzita“, kde se děti seznamují s polytechnikou a vše si prakticky zkouší ○ Při pobytu venku s dětmi mnohdy stavíme domečky pro skřítky, zvířátka atp...

Název integrovaného bloku	OBJEVUJI SVĚT
	<p>7. – Jaká je naše planeta?</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ S pomocí globusu a map se děti seznamují s rozdělením souše a vodní plochy na naší planetě ○ Děti se dozvídají, že je naše planeta kulatá a jak to ve vesmíru funguje <p>8. – Co je ve vesmíru?</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Pomocí encyklopedií, knih, různého obrazového materiálu a počítačových technologií se děti dozvídají více o vesmíru a tělesech pohybujících se v něm ○ Děti se večer koukají s rodiči na oblohu a pozorují hvězdy a měsíc <p>9. – Jezdíš, jezdím, jezdíme</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Pomocí hraček a obrazových materiálů se děti seznamují s dopravními prostředky ○ Při vycházkách po okolí MŠ děti poznávají dopravní prostředky, které se zde pohybují – automobily, autobusy, motocykly, kola, vlaky atd... <p>10. – Už vím, jak je to správně</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Děti se při vycházkách seznamují se zásadami bezpečnosti v silničním provozu ○ Děti se prakticky učí, jak a proč se správně v silničním provozu chovat <p>11. – Koukej, co dovedu</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Bezpečné překonávání překážek v terénu – vycházky do přilehlého parku u MŠ ○ Děti si upevňují zásady bezpečné chůze po nerovném terénu

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí) všimát si změn a dění v nejbližším okolí
	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření	pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	chránit příroduv okolí, živé tvory apod.)
ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	chápat slovní vtíp a humor
		odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
		pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
		popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
		porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
		učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
		přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
		poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
		sledovat a vyprávět příběh, pohádku
utvořit jednoduchý rým		
vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách		
sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech		
správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči		
samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej	rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat	rozvoj kooperativních dovedností	mu pomoc apod.) zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí	vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého	vytváření základů pro práci s informacemi	vsímat si změn a dění v nejbližším okolí
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky	rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání	vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí) vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod. uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		(rodinném) a cizím prostředí uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
<p>má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije</p>	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí	rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškodit, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
	vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevat	mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
	vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností	těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
		chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
		osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
		porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	domluvit se slovy i gesty, improvizovat vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se) zorganizovat hru
projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc) chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo	rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích	vytváření pozitivního vztahu k intelektuální činnosti a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy	navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	<p>způsobem, respektovat ho</p> <p>pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat</p> <p>utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)</p> <p>uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je</p> <p>začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti</p>
	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	<p>dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla</p> <p>dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair</p> <p>respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.</p> <p>respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti</p> <p>spolupracovat s ostatními</p> <p>vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)</p>
chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky ve známých a opakujících se situacích a v situacích,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování</p> <p>vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.</p>
	<p>pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit</p>	<p>mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí</p>
	<p>získání relativní citové samostatnosti</p>	<p>adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody</p> <p>přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství</p> <p>uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je</p>
	<p>osvojení si věku přiměřených praktických dovedností</p>	<p>zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami</p> <p>zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.</p> <p>zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)</p> <p>zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)</p> <p>zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)</p>
<p>se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům</p>	<p>rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie</p> <p>osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další</p>	<p>naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit</p> <p>chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase</p> <p>postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí</p> <p>řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“</p> <p>zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)</p> <p>vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické) rozvoj a užívání všech smyslů	nim projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího) vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.) ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.) osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.) řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých	uvědomění si vlastního těla	pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	zachovávat správné držení těla koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění	rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých prožívat radost ze zvládnutého a poznaného prožívat a dětským způsobem projevoval, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)	rozvoj a užívání všech smyslů	projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího) vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.) ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku	seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
<p>chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování</p>	<p>rozvoj schopnosti sebeovládání</p>	planetě Zemi, vesmíru apod.)
		<p>chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)</p>
		<p>rozhodovat o svých činnostech</p>
		<p>vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení</p> <p>záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost</p>
<p>dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)</p>	<p>osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí</p>	<p>uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)</p>
	<p>rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách</p>	<p>být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem</p>
	<p>vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu</p>	<p>mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)</p>
		<p>mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy</p> <p>rozlíšovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých</p> <p>zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat,</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)

6.1.3 POZORUJI A CHRÁNÍM PŘÍRODU

Název integrovaného bloku	POZORUJI A CHRÁNÍM PŘÍRODU
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	<p>Výhodou naší mateřské školy je, že umožňuje bezprostřední soužití s přírodou, která nás obklopuje, během celého roku tak pozorujeme a prožíváme její proměny. Školní zahrada je rozlehlá, členitá, osázená stromy (okrasnými i ovocnými), nabízí i možnosti zakládání záhonků. Hned vedle školy se nachází městský park - poznáváme tak různé ekosystémy. Environmentální výchova má těžiště v elementárním poznávání životního prostředí (zejména přírody), v utváření vztahů k němu i v rozvíjení základních dovedností a návyků péče o životní prostředí. Děti jsou seznamovány se vzájemnou podmíněností živé a neživé přírody, vztahů lidské činnosti a jejich produktů a přírody, při pochopení těchto souvislostí by měly být vedeny k odpovědnému vztahu k životnímu prostředí, ekologicky šetrnému životnímu stylu a jednání.</p> <p>Dítě získá povědomí o střídání ročních období, o počasí typickém pro jednotlivá roční období, získá informace o sklizni, o práci na zahradě, naučí se rozlišovat ovoce a zeleninu, rozvine poznatky o životě zvířat. Seznámí se s nejnámějšími ptáky, pochopí význam stěhování některých z nich do teplých krajín. Prohloubí si znalosti o životě v lese, rozezná jehličnaté stromy od listnatých, rozliší nejnámější druhy lesních plodů a hub. Uvědomí si význam práce a správných pracovních návyků, kooperuje, chápe význam spolupráce. Dokáže utvořit zvířecí rodiny, pojmenovat obydlí, kde zvířata bydlí, rozvíjí fantazii a kreativitu v tvořivých činnostech. Rozpozná některé jarní květiny, dokáže tvořit zvířecí rodiny, uvědomí si vývojové fáze některých živočichů, rozliší zvířata dle vymezeného pravidla (domácí, hospodářská, volně žijící, apod.). Učí se být citlivé ve vztahu ke všem živým bytostem, k přírodě.</p>

Název integrovaného bloku	POZORUJI A CHRÁNÍM PŘÍRODU
	<p>Cíle plníme: Při plánovaných a řízených činnostech Při spontánních hrách na zahradě MŠ Vycházky a výlety</p>
<p>Návrhy dílčích témat pro realizaci</p>	<p><u>PODZIMNÍ STEZKA</u> dítě získá informace o sklizni, o práci na zahradě, naučí se rozlišovat ovoce a zeleninu, rozvine poznatky o životě zvířat. Seznámí se s nejnámějšími ptáky, pochopí význam stěhování některých z nich do teplých krajin. Prohloubí si znalosti o životě v lese, rozezná jehličnaté stromy od listnatých, rozliší nejnámější druhy lesních plodů a hub.</p> <p><u>TĚLO A ZDRAVÍ</u> Dítě se učí pojmenovat části těla, získá povědomí, jak lidské tělo funguje, rozliší zdravé a nezdravé potraviny, osvojí si poznatky důležité k podpoře zdraví, děti si utvářejí představy o zdravých životních návycích a postoje k zdravému životnímu stylu.</p> <p><u>PŘÍRODA SE UKLÁDÁ K ZIMNÍMU SPÁNKU</u> Děti se učí vnímat změny v přírodě, změny počasí. S dětmi poznáváme barvy a jejich odstíny, děti získávají představy o proměnách času. Seznamují se s živou i neživou přírodou. Dětem se přiblíží příběh o sv. Martinovi. Seznámí se s tradicemi a lidovým rčením.</p> <p><u>ZIMA KOLEM NÁS</u> Téma se zaměřuje na význam péče člověka o ptáky a zvířectvo v zimě, věnujeme se experimentům se sněhem, vodou a ledem. Poznávání charakteristických znaků zimního období, co je mráz, jinovatka, sníh, led, sněhová vločka.</p> <p><u>JARNÍ PROBOUZENÍ</u> Seznámení s jarními aspekty v přírodě, typické znaky jara, poznávání druhů jarních květin, názvy mláďat, seznámení se životem hmyzu, jeho význam. Estetické vnímání zahrádek, záhonů a travnatých ploch. Poznávání a pojmenovávání některých ptáků vracejících se z teplých krajin. Seznámení se způsobem života, stavbou hnízd a s péčí o mláďata. Seznamování se životem domácích a hospodářských zvířat a jejich mláďat, domácích mazlíčků, dále poznávání jejich charakteristických znaků.</p>

Název integrovaného bloku	POZORUJI A CHRÁNÍM PŘÍRODU
	<p>TEČE VODA, TEČE Děti získávají poznatky týkající se vody na Zemi ve všech jejích podobách. Děti se hravou formou seznámí s vlastnostmi vody, s životem u vody v našich klimatických podmínkách, s koloběhem vody v přírodě. Společně si připomeneme význam čistoty vod pro život člověka. S pomocí atlasů a knih poznávat život moří a oceánů.</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	uvědomění si vlastního těla	mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky) rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.) pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí	ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
<p>si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem</p>	<p>k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie</p>	
	<p>pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit</p>	<p>pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit příroduv okolí, živé tvory apod.)</p>
		<p>mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí</p>
		<p>porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole</p>
		<p>mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte</p>
		<p>zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.</p>
		<p>zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)</p>
		<p>mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
<p>ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog</p>	<p>rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)</p>	<p>všímat si změn a dění v nejbližším okolí</p>
		<p>porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých</p>
		<p>přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství</p>
		<p>porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad</p>
		<p>navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho</p>
		<p>naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit</p>
		<p>projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon</p>
		<p>utvořit jednoduchý rým</p>
		<p>chápat slovní vtip a humor</p>
		<p>popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)</p>
		<p>učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)</p>
		<p>formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat</p>
		<p>porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)</p>
		<p>domluvit se slovy i gesty, improvizovat</p>
<p>pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno</p>		
<p>vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)</p>		
<p>sledovat a vyprávět příběh, pohádku</p>		
<p>vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý</p>		

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)</p> <p>vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách</p> <p>zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)</p> <p>přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit</p>
samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej	získání relativní citové samostatnosti	rozhodovat o svých činnostech
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	<p>osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem</p> <p>rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané</p> <p>vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách</p>	<p>uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)</p> <p>uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)</p> <p>uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou</p>
řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého		poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.) vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.) těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškodit, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
řeší problémy na základě bezprostřední	rozvoj schopnosti sebeovládání	přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
<p>zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost</p>		<p>navazovat a udržovat dětská přátelství</p>
<p>projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost</p>	<p>poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)</p>	<p>chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé</p> <p>pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat</p> <p>chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené</p> <p>prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)</p> <p>přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky</p> <p>prožívat radost ze zvládnutého a poznaného</p> <p>uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je</p> <p>zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)</p> <p>uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek,</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
		chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
		chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
		bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
		dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
		být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
		uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
		vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
	utvořit si základní dětskou představu o pravidlech	

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)</p> <p>zorganizovat hru</p> <p>odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná</p> <p>vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.</p> <p>začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti</p>
	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	<p>zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)</p> <p>vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim</p>
	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	<p>respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.</p> <p>spolupracovat s ostatními</p> <p>uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy		
rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)		respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování		
	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých	přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství	
		porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad	navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho	
		naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit	projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon	
		utvořit jednoduchý rým	chápat slovní vtíp a humor	
		chápat slovní vtíp a humor	popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)	
		popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)	učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)	
		učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)	formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat	
		formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat	porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)	
		porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)	domluvit se slovy i gesty, improvizovat	
		domluvit se slovy i gesty, improvizovat		

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno</p> <p>vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)</p> <p>sledovat a vyprávět příběh, pohádku</p> <p>vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)</p> <p>vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách</p> <p>zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)</p> <p>přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit</p>
<p>klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo</p>	<p>osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)</p>	<p>sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech</p> <p>správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči</p>
<p>užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích</p>	<p>posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)</p>	<p>vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)</p>
<p>se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede</p>	<p>vytváření pozitivního vztahu k intelektuální činností a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení</p>	<p>osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům		a životní praxi vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“ postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení rozhodovat o svých činnostech nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí) ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.) koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		materiálů, z přírodnin aj.) vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
	rozvoj a užívání všech smyslů	vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.) vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)
zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc) záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.) zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
		chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
		chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
		bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
		dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
		být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
		uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
		vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
	utvořit si základní dětskou představu o pravidlech	

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)</p> <p>zorganizovat hru</p> <p>odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná</p> <p>vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.</p> <p>začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti</p>

6.1.4 VÍM KDO JSEM, VÍM KAM PATŘÍM

Název integrovaného bloku	VÍM KDO JSEM, VÍM KAM PATŘÍM
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Hlavním smyslem činností tohoto integrovaného bloku bude rozvoj zdravého sebevědomí dětí, vést děti k hledání svých slabých a silných stránek, k aktivnímu a samotnému řešení různých situací s nimiž jsou denně konfrontovány a vést za ně odpovědnost. Z konkrétních situací si vyvodit společná pravidla soužití. V kontaktu s ostatními vrstevníky zjišťovat čím se liší, co mají společného, vzájemně se respektovat, umět vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy. Vést děti k vyjadřování svých myšlenek, pocitů a názorů. Poznávat svou roli v rodině a připravovat se na roli školáka.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • Já (práva dítěte) – každý má právo na svobodu projevu, děti respektovat ve vyjadřování z hlediska věkového a obsahového a brát v úvahu jeho názor. Děti vést k samostatnému vyjadřování a k nebojácnosti při projevu ve skupině. Děti se na základě uvědomování si svého

Název integrovaného bloku	VÍM KDO JSEM, VÍM KAM PATŘÍM
	<p>já a vytváření svého sebevědomí učí zaujímat vlastní názory a postoje.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Já a moji kamarádi – vytvářet nové vztahy mezi dětmi a dospělými, uvědomovat si potřeb druhých. Děti mají právo se navzájem setkávat, spojovat a vytvářet sdružení. • Klubíčka přátelství – respektovat základní pravidla vzájemného chování a jednání, ve skupině se dokázat prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvat a spolupracovat s ostatními. Naučit se respektovat druhé. • Já a moje rodina – pochopení postavení a vztahů mezi členy rodiny, co je domov a co pro dítě znamená a jak se doma cítí • Já a moje město – poznávat zajímavá místa ve městě, utvářet si tak postupně pozitivní vztah k místu, kde žiji. Vytvářet u dětí ekologické povědomí ve smyslu péče o své okolí. Seznamovat je s globálními problémy (např. problémy s odpady).

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	domluvit se slovy i gesty, improvizovat formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat chápat slovní vtip a humor poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno popsat situaci (skutečnou, podle obrázku) porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách) přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit sledovat a vyprávět příběh, pohádku učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí) utvořit jednoduchý rým
si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního	orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem	vztahu k němu	blízkém okolí) pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno všímat si změn a dění v nejbližším okolí
ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se) vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí) zorganizovat hru
samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej	rozvoj schopnosti sebeovládání	rozhodovat o svých činnostech uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		nim zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti spolupracovat s ostatními utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod. zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.) zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)</p> <p>zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)</p> <p>zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)</p>
	vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat	těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	<p>odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná</p> <p>prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)</p> <p>prožívat radost ze zvládnutého a poznaného</p> <p>přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky</p> <p>uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou</p> <p>vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“ vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí	být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit příroduv okolí, živé tvory apod.) rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškodovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
	rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření	mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost	zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	ukázek v okolí dítěte
projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod. chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě) rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc) uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
	rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
	odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem	rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích	vytváření základů pro práci s informacemi	vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušeností k učení
se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy	vytváření pozitivního vztahu k intelektuální činností a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod. adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům	rozvoj a užívání všech smyslů	názory a postoje a vyjadřovat je
		vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího) vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chuť, vnímat hmatem apod.)
zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
	vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.) uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit	poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí	chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření) rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo) sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevědomost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky	rozvoj kooperativních dovedností rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu	seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku	vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností	<p>chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené</p> <p>vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)</p>
je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem	uvědomění si vlastního těla	koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)	vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	<p>mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)</p> <p>mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy</p> <p>pojmenovat části těla, některé orgány (včetně</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
	rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.) vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	zachovávat správné držení těla

6.1.5 KOUZELNÝ SVĚT POHÁDEK

Název integrovaného bloku	KOUZELNÝ SVĚT POHÁDEK
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Kouzelný svět pohádek je téma v dětském věku naprosto přirozené a je třeba jej stále udržovat, podporovat a rozvíjet. V tomto bloku mají děti jedinečnou možnost se přirozeným způsobem seznamovat s pojmy dobro a zlo a na základě vlastních prožitků z jim nabízených příběhů a činností vnímat, analyzovat a hodnotit, co je dobré a co ne. Uváděním dětí do světa kultury a umění se rozvíjí jejich estetický vkus, seznamují se se svým blízkým i širším sociokulturním prostředím, s tradičními uměleckými a lidovými zvyky. Rozvíjení hudebních, výtvarných, dramatických, literárních, komunikačních a sociálních dovedností pomáhá dětem vytvářet si pozitivní vztah ke kultuře a umění a osobitě jej vyjadřovat.

Název integrovaného bloku	KOUZELNÝ SVĚT POHÁDEK
	<p>Osvojení si základů hodnot</p> <ul style="list-style-type: none"> Uvědomit si a respektovat odlišnost každé lidské bytosti Respektovat odlišnost různých sociokulturních hodnot a tradic Na konkrétních příkladech dokázat pochopit, co je dobré a co ne a nabyté zkušenosti a poznatky umět převést do obecně platných zákonitostí a do života Uvědomit si, že co je dobré pro jednoho, nemusí být dobré pro ostatní, a hledat kompromis a dohodu Najít uspokojení v tvořivé práci, umět se radovat i z kreativity druhých a ocenit ji Získávat kladný vztah k výtvarnému, hudebnímu, pohybovému, dramatickému a literárnímu odkazu našich předků Učit se nacházet hodnoty a krásu všude kolem sebe a jejich sdílením obohacovat druhé Rozvíjet sociální a komunikační dovednosti
<p>Návrhy dílčích témat pro realizaci</p>	<p>PŘIPRAJUJEME BUDOUCÍ ČTENÁŘE</p> <p>Březen „Měsíc knihy“, v tuto dobu jsme do našeho třídního vzdělávacího plánu zařadili nejrůznější aktivity na rozvíjení předčtenářské gramotnosti. Snažíme se nenásilnou a zábavnou formou seznamovat děti s literaturou a jejími žánry, s významem knih pro člověka, s psanou podobou našeho jazyka, rozvíjet prostřednictvím knih řečový projev a myšlení.</p> <p>Nejenom v měsíci březnu, ale po celý školní rok si uvědomujeme, že prostřednictvím knih děti získávají neocenitelné zkušenosti a prožitky, umí se lépe soustředit a rozvíjí se u nich fantazie, představivost a tvořivost. V knihách se děti naučí poznávat ponaučení, moudra a přírodní zákonitosti, které jsou ukryty právě v nich. Předčtenářskou gramotnost v naší mateřské škole dále rozvíjíme nabídkou čtenářských koutků, doplňujeme si školní knihovnu, zařazujeme po celý rok četbu před spaním, děti si každý rok vyrobí své vlastní leporelo dle vlastních pocitů, zážitků, představ a fantazie. Knihovnu jsme letos také nestačili navštívit.</p> <p>V rámci těchto aktivit pořádáme týden pro maminky, týden pro tatínky a týden pro prarodiče, kteří nám chodí číst pohádku před spaním.</p> <p>V průběhu roku připravujeme s dětmi dramatizaci pohádek, jezdíme do divadel</p>

Název integrovaného bloku	KOUZELNÝ SVĚT POHÁDEK
	<p><u>UMÍME NASLOUCHAT</u> Rozvíjíme receptivní schopnosti a dovednosti při poslechu pohádek, příběhů, veršů, písní a hudebních skladeb. Vhodnou motivací, výběrem a předkládáním podnětných děl v dětech vzbuzujeme zájem o slovesné a hudební umění. Dětem jsou nabízeny pohádky, dětské příběhy, básničky, přísloví, rčení, písničky, hádanky, hudební skladby k poslechu. Tím se u nich mimo jiné rozvíjí předčtenářská gramotnost, soustředění, ale také slovní zásoba a představivost. Podporován je také jejich kladný vztah ke knihám, nejen jako zdroji informací a poučení, ale také jako ke zdroji emočního prožívání</p> <p><u>HRAJEME SI NA .....</u> Osobitě vyjádření pocitů a pochopení dětem umožňují námětové hry a dramatizace vyslechnutých či zhlédnutých pohádek a příběhů. Při jejich realizaci si děti mohou prožít postoje a motivy jednání jednotlivých osob, ujasnit si svůj náhled na jejich chování, ztotožnit se či nikoliv s hrdiny, které představují, a seznamovat se s různými názory ostatních dětí a učit se je respektovat. Každé dítě do svého projevu promítá vlastní zkušenosti, rozvíjí svou představivost a fantazii (personifikace předmětů, změna hlasu, pohyby, gesta ...). Domlouvá se se svými spoluaktéry, pomůže, poradí, předvede, řekne svůj postřeh, vysvětluje. Tím rozvíjí komunikaci se svými vrstevníky a s učitelkou. Při veřejném vystoupení si uvědomuje svůj díl zodpovědnosti za zdárný průběh akce.</p> <p><u>TĚŠÍME SE NA DIVADLO</u> Téměř pravidelná divadelní představení konaná v naší MŠ dětem přinášejí různé motivy a způsoby realizace pohádek, příběhů nebo hudebních představení. Děti se setkávají s novými lidmi a jejich specifickými projevy. Mají však dostatečný prostor pro spontánní vyjádření svých pocitů, zároveň se je učí kultivovat. Představení bývají interaktivní, odvážnější jedinci se stávají herci. Jednou za rok vyjíždíme do Západočeského divadla v Chebu, aby děti zakusily sváteční atmosféru divadelních prostor a byl tím umocněn jejich zážitek z divadelní hry.</p> <p><u>JE NÁM DO ZPĚVU A DO TANCE</u> Přirozená potřeba reagovat zpěvem, spontánním pohybem či rytmickým doprovodem při poslechu hudby je dětem vlastní. Zpěvem lidových i umělých písniček či jejich reprodukcí podobou se děti seznamují s bohatým fondem nejen české hudby. Dětské písničky, zhudebněné říkánky a verše podporují rytmizaci řeči a při zpěvu písniček s tradičním pohybovým doprovodem děti pociťují sounáležitost s ostatními. Představivost rozvíjíme při volném pohybovém ztvárnění např. fantazijní nebo relaxační hudby. Některé děti se postupně zbavují ostychu ze svého hudebně pohybového projevu, jiné jsou naprosto spontánní</p>

Název integrovaného bloku	KOUZELNÝ SVĚT POHÁDEK
	<p><u>DIVÍME SE SVĚTA KRÁSE</u></p> <p>Výtvarné projevy bývají u většiny dětí předškolního věku velmi oblíbené. K volnému výtvarnému projevu mají děti k dispozici různé formáty papíru a mnoho pomůcek ke kreslení a malování. Při řízených činnostech dětem nabízíme mnoho námětů čerpaných z každodenního života, z přírody, z dětských knížek, kulturních akcí, z knižních publikací a internetu. Děti používají různé techniky kreslení a malování, lepí, stříhají, trhají, překládají a skládají, tvoří koláže i celé tematické celky, pracují s drobným přírodním i umělým materiálem, tvoří samostatně i ve skupinách, zobrazují své fantazijní představy, snaží se také o vystižení reality. Děti jsou vedeny tak, aby měly ze svého tvoření příjemný prožitek a dokázaly jej sdílet. Odlišnost výtvarných děl jednotlivých dětí slouží druhým k pochopení, že každý vidíme svět a jeho krásu v něčem jiném a tato rozmanitost nás obohacuje.</p> <p>Vycházky do přírody, prohlížení ilustrací knížek, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro děti předškolního věku jistě také vedou k rozvoji výtvarného vnímání a tvoření.</p> <p><u>BUDEME SPOLEČNĚ OSLAVOVAT</u></p> <p>Přípravy na oslavu, které v dětech vzbuzují těšení se na něco příjemného a rituály na oslavách, jež dětem dávají pocit výjimečnosti situace, jsou nedílnou součástí života v naší MŠ. Děti se podílejí na výzdobě prostor, povídáme si o daném tématu a každý podle svých zkušeností a fantazie přispívá do společné studnice poznatků o lidových zvycích a kulturních tradicích. Děti se dozvídají, jaké činnosti byly při oslavách vykonávány dříve KAŽDÝ JE JINÝ A VŠICHNI JSME STEJNÍ</p> <p>Při postupné socializaci dětí dbáme na to, aby tento proces probíhal zdárně a bez větších problémů. Děti se učí žít v novém prostředí a v kolektivu, který je beze sporu obohacuje, ale také omezuje. Vytváříme situace, kdy děti mohou projevit a rozvíjet svůj potenciál citový, rozumový i fantazijní, manuální, pohybový, hudební, výtvarný, komunikativní, sociální. Podporujeme je v tom, aby vnímaly krásu celku i detailů, aby uměly sdílet své dojmy a pocity, aby si uvědomovaly, že neexistují zcela dva shodné názory na jednu věc či jev, a aby na základě kulturních prožitků rozvíjely svou empatii a porozumění. Používáme k tomu hlavně prožitkové vzdělávání předkládané dětem tradičními, časem ověřenými metodami i současnými moderními technologiemi. Dbáme na to, aby se v dětech rozvíjela sociální inteligence.</p> <p>a samy si některé vyzkoušejí. Mezi velmi oblíbené oslavy v naší MŠ patří: MIKULÁŠSKÁ NADÍLKA, ADVENT A VÁNOČNÍ NADÍLKA, KARNEVAL, VÍTÁNÍ JARA, OSLOVA VELIKONOC, ČARODĚJNICKÝ REJ, ŠKOLNÍ AKADEMIE.</p> <p>V komornějším duchu slavíme narozeniny a svátky dětí. Prohlubujeme v nich pocit, že jsou výjimečné,</p>

Název integrovaného bloku	KOUZELNÝ SVĚT POHÁDEK
	<p>ale jsou také součástí společenství. Do příprav oslav se snažíme zapojit i rodiče. Seznamujeme se také se svátky a způsobem oslav lidí jiných národností.</p> <p><u>KAŽDÝ JE JINÝ A VŠICHNI JSME STEJNÍ</u></p> <p>Při postupné socializaci dětí dbáme na to, aby tento proces probíhal zdárně a bez větších problémů. Děti se učí žít v novém prostředí a v kolektivu, který je beze sporu obohacuje, ale také omezuje. Vytváříme situace, kdy děti mohou projevit a rozvíjet svůj potenciál citový, rozumový i fantazijní, manuální, pohybový, hudební, výtvarný, komunikativní, sociální. Podporujeme je v tom, aby vnímaly krásu celku i detailů, aby uměly sdílet své dojmy a pocity, aby si uvědomovaly, že neexistují zcela dva shodné názory na jednu věc či jev, a aby na základě kulturních prožitků rozvíjely svou empatii a porozumění. Používáme k tomu hlavně prožitkové vzdělávání předkládané dětem tradičními, časem ověřenými metodami i současnými moderními technologiemi. Dbáme na to, aby se v dětech rozvíjela sociální inteligence.</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí	dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	<p>orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)</p> <p>poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno</p> <p>všimnout si změn a dění v nejbližším okolí</p> <p>osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	a životní praxi chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	domluvit se slovy i gesty, improvizovat formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat chápat slovní vtip a humor pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách) sledovat a vyprávět příběh, pohádku
	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	popsat situaci (skutečnou, podle obrázku) přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí) vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se) vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí) zorganizovat hru
samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	<p>orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)</p> <p>poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno</p> <p>všímat si změn a dění v nejbližším okolí</p> <p>osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi</p>
řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	<p>adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody</p> <p>navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho</p> <p>uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je</p> <p>odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná</p>
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	rozvoj a užívání všech smyslů	<p>vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)</p> <p>vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)</p>
	rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
	získání relativní citové samostatnosti	uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
	uvědomění si vlastního těla	pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
<p>má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije</p>	<p>vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách</p>	<p>stránky)</p> <p>osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi</p>
	<p>vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat</p>	<p>mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte</p> <p>těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním</p>
	<p>rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie</p>	<p>chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase</p> <p>nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným</p> <p>naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit</p> <p>postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí</p> <p>řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápad“</p> <p>utvořit jednoduchý rým</p> <p>vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách</p> <p>zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné</p>
<p>řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost</p>		

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		souvislosti mezi nimi) vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo	rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích		soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřít se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod. vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti spolupracovat s ostatními utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá	rozvoj schopnosti sebeovládání	prožívat a dětským způsobem projevoval, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.) přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy	
	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení	
	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	rozhodovat o svých činnostech	
	zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.	zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami	
	zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)	zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)	
	zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)	zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti	rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
	mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte		

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých	rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
	vytváření základů pro práci s informacemi	vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)
je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným	vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
		dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých,	vytvoření povědomí o mezilidských	uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
<p>chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)</p>	<p>morálních hodnotách</p>	<p>chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)</p>
	<p>rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách</p>	<p>být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem</p>
	<p>ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými</p>	<p>bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod. chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě) uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc) vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.</p>
	<p>osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí</p>	<p>mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.) rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých</p>
	<p>vytváření zdravých životních návyků a</p>	<p>mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	postojů jako základů zdravého životního stylu	významu aktivního pohybu a zdravé výživy
	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí	<p>mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí</p> <p>pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit příroduv okolí, živé tvory apod.)</p> <p>rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškodit, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně</p>
	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem

6.2 Popis zpracování třídního vzdělávacího programu (TVP)

Každá třída si vypracovává svůj TVP, který vychází z integrovaných bloků. Plánované činnosti vycházejí z potřeb a zájmu dětí, podmínek třídy a zaměření pedagogů.

TVP jsou postupně aktualizovány a doplňovány. Na tvorbě TVP se vždy podílí obě učitelky, které se domlouvají na společném výběru jednotlivých témat. Volí pro svoji třídu konkrétní činnosti (formy a metody) a doplňují o rozličné akce. TVP je plánován s ohledem na věkové složení třídy a individuální potřeby dětí na základě evaluace předchozích bloků TVP.

TVP zachycuje podtémata v myšlenkové mapě, zahrnuje dílčí cíle, nabídku činností.

Výběr témat je určován:

1. aktuálními změnami v přírodě a ve společnosti
2. předpokládanými a tradičními událostmi v MŠ
3. společnými školními projekty
4. aktuálními a spontánními situacemi (změny v přírodě, změny ve třídě, změny v rodině...)

6.3 Dílčí projekty a programy

CELOROČNÍ PROJEKT: „HRAVÁ A TVOŘIVÁ ODPOLEDNE S RODINOU“

Tento projekt je zaměřen na spolupráci rodičů s mateřskou školou a vytvoření pozitivního klimatu školy. Jsme si vědomy dominantní role rodiny, a proto se spolupráci s rodinou naše škola maximálně otevírá. V tomto projektu budeme podporovat společně strávený čas rodičů, dětí a mateřské školy. Snažíme se, abychom nepracovali vedle sebe, ale především spolu, aby z komunikace mezi učitelkou a rodičem bylo vždy patrné, že učitelka má k dítěti pozitivní vztah a záleží jí na tom, aby se dítě v mateřské škole dobře cítilo a bylo zde spokojené.

V rámci tohoto projektu nabízíme spolupráci na základě rovnocenného partnerství. Důležitá je vzájemná otevřenost mezi učitelkami a rodiči, podávání oboustranných informací. To vše napomáhá dítěti plnohodnotně prožívat den v mateřské škole. Podporujeme aktivity k prohloubení vzájemného působení rodiny a školy. Umožňujeme pravidelná setkávání rodičů, dětí a zaměstnanců mateřské školy, prožíváme společné chvíle, radost a zábavu, posilujeme vzájemné vztahy, dáváme rodičům příležitost více poznat naši mateřskou školu, vybavení, pomůcky, pravidla apod.

Určeno: pro všechny děti, rodiče, prarodiče, sourozence,....

Realizace: 4-5 do roka

Obsah: výtvarné a pracovní činnosti, činnosti na rozvoj jemné motoriky, didaktické hry, puzzle, skládky, stavebnice,...

Cíl projektu:

Prostřednictvím různorodých činností a aktivit v průběhu školního roku, chceme rozvíjet u dětí vztahové dovednosti a zároveň budovat partnerský vztah mezi školou a rodinou. Při společných setkáních s rodinnými příslušníky chceme vytvářet nezapomenutelné a vzácné prožitky, vedoucí k prohloubení rodinných vazeb, aby ve vztazích s rodiči panovala důvěra a otevřenost, porozumění a vstřícnost, respekt a ochota spolupracovat - to vše na základě partnerství. Spojuje nás jediný cíl a tím jsou děti a jejich zdravý fyzický a duševní, sociální vývoj.

Aktivity projektu:

Tvořivé dílny – tvoření dle ročního období

Zábavná odpoledne – mámo, táto, pojď si hrát

CELOROČNÍ PROJEKT „SE SOKOLEM DO ŽIVOTA ANEB SVĚT NEKONČÍ ZA VRÁTKY, CVIČÍME SE ZVÍŘÁTKY“

Projekt je určený pro děti od 3 do 6 let. V jeho rámci děti plní nejrůznější pohybové aktivity, rozvíjí své poznání a čekají je i některé netradiční aktivity.

Všechny úkoly v projektu jsou rozděleny do 5 oblastí:

1. Přirozená cvičení
2. Obratnost
3. Dovednosti s míčem
4. Rozvíjení poznání
5. Netradiční činnosti

První tři z těchto pěti oblastí jsou věnovány pohybovým dovednostem, které mají za úkol rozvíjet u dětí základní pohyb jako takový. Díky těmto činnostem děti zjišťují, jak pracovat se svým tělem, jak koordinovat pohyby a zároveň zvyšují svojí tělesnou zdatnost.

Oblast, která se věnuje rozvíjení poznání, nabízí činnosti vhodné pro odpočinkové chvíle mezi cvičením či po něm.

Netradiční aktivity jsou vázány s ročními obdobími. Děti tak poznávají, co se dá zažít v zimě nebo na podzim. Tyto činnosti jsou skupinovou záležitostí a zaberou více času, dávají proto příležitost uspořádat větší akci a zapojit do projektu i rodiče.

Projekt je rozdělen do 3 kategorií podle obtížnosti, aby vyhovovaly růstu a vývoji dětí v předškolním věku. Každá věková kategorie má svůj pracovní sešit, ve kterém jsou zahrnuty všechny výše popsané oblasti.

Cíl projektu: rozvíjet pohybovou gramotnost, přinášet dětem radost z plnění individuálních a skupinových úkolů formou deníčku se zvířátky a vedení dětí k týmové spolupráci a zájmu o aktivní sportování, zvyšování fyzické zdatnosti a utužování zdraví.

Aktivity plníme v MŠ, na školní zahradě a využíváme prostory městské tělocvičny.

CELOROČNÍ PROJEKT „ PŘÍRODU CHRÁNÍM, PŘÍRODU MÁM RÁD“

- Tento projektový blok je zaměřen především na ekologii a ochranu životního prostředí
- Během celého školního roku vedeme děti ke správnému zacházení s odpadem, který třídíme do barevných kontejnerů na zahradě naší školy
- K plnění tohoto projektu využíváme možnosti navštěvovat různá ekocentra, jako jsou například:
  - „Školní statek Cheb“ - zde se dětem věnují zkušení lektoři a mají vždy připravený bohatý program v rámci recyklace odpadů, využití bylinek, seznámení se s hospodářskými zvířaty a mnoho dalšího
  - „Ekocentrum Bečovská botanická zahrada“ - zde se děti opět hravou formou dozvídají mnoho informací o konkrétních tématech (ochrana přírody, krajina, dřeviny, bylinky, trvalky, zahradničení, ovocnářství, voda, atd...), v tomto ekocentru si děti vždy vyrobí nějakou drobnost, kterou si následně odváží sebou domů
  - „Kozodoj“ – zde je pro děti připravený bohatý program opět zaměřený na ekologii a přírodovědu. Děti se zde dostanou do bezprostřední blízkosti zvířat, z nichž si mohou mnohá pohladit
- Dále navštěvujeme „Ašské služby“ a „sběrný dvůr Aš“, kde je dětem předvedena technika určená k vývozu odpadu a vše názorně předvedeno, načež některé činnosti si mohou děti i vyzkoušet
- Postupně s dětmi obnovujeme „Hmyzí domeček“ na zahradě školy, následně pozorujeme jeho obyvatele a děti se je snaží pojmenovávat
- S dětmi se dále staráme především v zimním období o divoké ptáky, kdy jim sypeme zob do krmítek na zahradě školy
- Jedním z dalších výjezdů za poznáním života v lesích bývá výlet na Kyselku u K. Varů, kde se dětem věnuje pan lesník nebo paní lesnice a s tímto životem všechny děti hravou formou seznámí

PROJEKT „ČESKÁ ZIMA“

Je to dlouhodobý celoškolní a opakující se projekt. Jemu jsou podřízeny celoškolní a třídní střednědobé i krátkodobé projekty. Vše začíná příchodem adventu a končí masopustem.

ROZSVĚCOVÁNÍ AŠSKÉHO VÁNOČNÍHO STROMU

Ještě před adventem nejstarší děti nacvičují písničky a básničky s vánoční tematikou a každoročně s nimi vystupují při rozsvěcování ašského vánočního stromu na Poštovním náměstí.

ADVENT

Advent je období zklidnění a očekávání. Děti ve všech třídách vyrábějí dle svých schopností a dovedností vánoční ozdoby a řetězy i jiné vánoční a zimní výrobky, kterými si průběžně zdobí svůj stromek, třídy a společné prostory MŠ. Všechny děti také pomáhají při instalaci výzdoby na zahradě MŠ.

MIKULÁŠSKÁ NADÍLKA

Je to jednodenní projekt, kdy jsou od rána všechny herní, literární, výtvarné, hudební a sociální činnosti zaměřeny na přípravu k setkání se s Mikulášem a andělem. Třída nejmladších dětí navštíví „nebíčko“, kde mohou pohovořit s Mikulášem a andělem. Starší děti mohou kromě „nebíčka“ navštívit i „pekličko“, tam se setkají s čertem. Rozhodnutí, zda se toho odváží, je vždy na dětech. Následuje sdílení prožitků a výtvarné ztvárnění Mikuláše, anděla i čerta.

VÁNOČNÍ NADÍLKA

Každoroční „předpremiéra“ vánočního nadílčení se odehrává v posledních dnech před Vánocemi. Všechny děti se po přesnídávce shromáždí ve vestibulu a netrpělivě očekávají zazvonění zvonečku, které je dovede do tříd, kde na ně již čekají rafinovaně zabalené dárky. Po jejich rozbalení si s nimi děti hrají po celý zbývající čas strávený v MŠ.

VYSTOUPENÍ A ZPÍVÁNÍ U ŠKOLNÍHO VÁNOČNÍHO STROMKU

Během adventního období děti poslouchají české vánoční koledy a některé se učí zazpívat. Nacvičují také krátké vystoupení (recitační, hudební, hudebně pohybové) a to pak veřejnosti předvedou v den, kdy se setkají učitelky, děti a jejich blízcí u nazdobeného stromku. Celou akci završí společné zpívání českých koled a vánočních písní.

KARNEVALOVÝ REJ

Poslední akcí, která se koná v rámci projektu ČESKÁ ZIMA je karneval, který je dětskou verzí masopustu. Do tříd děti přicházejí již nastrojené, a tak se třídy hemží zvířátky a klasickými i novodobými pohádkovými hrdiny. Po promenádě a představení masek nastává taneční rej, který končí až před polednem.

PROJEKT „ČESKÉ JARO“

Je to dlouhodobý celoškolní a opakující se projekt. Jemu jsou podřízeny celoškolní a třídní střednědobé i krátkodobé projekty. Vše začíná příchodem prvního jarního dne a končí Dnem matek.

ODEMYKÁNÍ LESŮ, ZAHRÁDEK A LUK

Po prvním jarním dni a při vhodném počasí si každá třída určí den, kdy vyrazí do blízkého lesoparku, do zahrádkářské kolonie a na louku a kouzelným klíčem a pokropením zázračnou vodou odemkne semínka všech rostlin a rozproudí v nich života sílu. Také všem živým tvorům děti popřejí, ať se jim v naší přírodě dobře a hezky žije. V následujících dnech je dětem dán prostor pro výtvarné ztvárnění jara, jarní výzdobu tříd a společných prostor, naučí se básničky nebo písničky s jarní tematikou.

ČARODĚJNICKÝ REJ

Pálení čarodějnic či filipojakubská noc je lidový zvyk spojený s pálením ohňů a vírou v čarodějnice, který se odehrává v noci z 30. dubna na 1. května. V týdnu, který této tradici předchází, je pro celou MŠ určen den, kdy děti, přestrojené za čarodějnice a mágy, plní v rámci třídy disciplíny, jež jsou v čarodějném světě zcela normálními činnostmi. Akce pokračuje celoškolním průvodem a křepčením. Pokud je zájem mezi rodiči, může MŠ zorganizovat pozdně odpolední opékání špekáčků.

JARNÍ RETROHRANÍ

Projektový den pro všechny děti i učitelky MŠ má za úkol zprostředkovat dětem hry, kterými se venku bavili jejich rodiče a hlavně prarodiče. Na zahradě MŠ jsou vytvořena stanoviště (cvrnkání kuliček, skákání panáka, míčová školka, chůze na chůdách, pouštění obručí z kopce), na kterých dětem učitelky předvedou, jak hru hrát. Větší děti se mezi stanovišti pohybují samy, malé, pokud si to přejí, jsou doprovázeny učitelkou. Hry lze každoročně obměňovat.

DEN MATEK

V dostatečném předstihu se děti v každé třídě naučí básničku nebo písničku pro maminku, vyrobí pro ni dárek (různé výtvarné počiny od omalovánky, kresby a malby, koláže, vystřihovánky po přáníčko) a v pátek před druhou květnovou nedělí jsou námětem veškerého dění maminky (popis, charakteristika, péče, láska, ... maminky, kresba maminky, hra na maminku apod.) V pátek si děti svůj výrobek pro maminku odnášejí domů.

CELOROČNÍ PROJEKT „VE ZDRAVÉM TĚLE ZDRAVÝ DUCH“

- Tento projekt je zaměřen na zdravý životní styl a pohyb dětí obecně
  - Tento projekt bývá pojmutý jako sportovní den v MŠ
  - Děti jsou na začátku všeho seznámeny s tím, co to Olympiáda vlastně je a co se na ní dělá, následně navštěvují různá stanoviště, kde plní sportovní úkoly, jako jsou například: přeskoky přes nízké překážky, skoky snožmo i po jedné noze, štafetový běh, slalomový běh, hod horním i spodním obloukem, hod předmětem na cíl, napodobování pohybů různých zvířat, sjezd na sáňkách/bobech
  - Tento projekt se těší velké oblibě jak u dětí, tak i u pedagogů

Specifika předškolního vzdělávání, metody a formy práce

- Metody
  - slovní metody: vyprávění, vysvětlování, předčítání, rozhovor, dramatizace, brainstorming
  - metody názorné: pozorování, exkurze, pokus, využití ICT
  - metody praktické: nápodoba, manipulace, experiment, konstruktivní a didaktické hry, pracovní, výtvarné a hudební činnosti
  - metody aktivizující: heuristické, inscenační
  - metody zážitkové pedagogiky: proces motivace – vytváření situací – zpětná vazba, příklad, cvičení, mravní hodnocení
- Využívané organizační formy jsou:
  - individuální
  - frontální
  - skupinové a práce ve dvojici

7 Systém evaluace

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
<p>Koncepce a rámec školy</p> <p>Autoevaluace je základním a nejdůležitějším článkem hodnotící práce pedagogů. Každý pedagog se denně zamýšlí nad dětmi, průběhem vzdělávání, nad prací vlastní i prací kolegů, nad individuálními vzdělávacími plány, nad tím, co dětem zprostředkoval či nabídl, jak to děti přijaly. Ujasňuje si, co se podařilo, v čem byl úspěšný (a v čem tedy bude pokračovat), stejně tak odhaluje problémy a hledá řešení. Evaluační činnost pedagogů na úrovni školy probíhá na pedagogických poradách. Pro posuzování úspěšnosti své práce si pedagogové kladou stále náročnější kritéria.</p>	<p>Evaluační činnost, zejména pak autoevaluace, motivuje pedagogy ke kontinuálnímu sebevzdělávání. Na základě získaných poznatků poté zavádějí a rozvíjejí ve škole moderní vzdělávací přístupy a metody, upravují a inovují prostředí tříd.</p>	<p>- Ústně při orientačních vstupech - Výsledky vzájemných hospitací - Třídní a školní dokumentace</p>	<p>- plánované pedagogické porady - porady pedagogických pracovníků dle aktuálních potřeb</p>	<p>pedagogičtí pracovníci</p>
<p>BEZPEČNOST</p>	<p>Pocit bezpečí je jednou ze základních podmínek, za kterých se osobnost člověka může zdárně rozvíjet. Bezpečné prostředí vytváříme jak v</p>	<p>- Materiální podmínky – prostory, nábytek, hygienická zařízení, zahrada s herními prvky, výzdoba</p>	<p>Vytváření bezpečného prostředí je</p>	<p>Autoevaluace v oblasti bezpečnosti je věcí každého</p>

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
	<p>oblasti biologické, tak v oblasti psychické a sociální, dbáme na bezpečnost dětí, pedagogů i provozních zaměstnanců. Cílem MŠ je vytvářet prostředí, ve kterém se všichni cítí dobře a bezpečně.</p>	<p>školy, nářadí a pomůcky, materiál pro práci s dětmi a hračky vyhovující činnostem dětí předškolního věku - Psychosociální a organizační podmínky – respektování potřeb dětí, dodržování stanovených pravidel a řádu, jasné a srozumitelné pokyny, uplatňování adaptačního režimu, vstřícná a empatická komunikace, respektování osobního soukromí, navozování klidu a bezpečí, úměrné zatěžování dětí, plánování činností s ohledem na jejich potřeby a zájmy, vyváženost řízených a spontánních aktivit, podpora samostatnosti, projevy uznání a ocenění, vzájemná ohleduplnost, zdvořilost, tolerance a podpora - Zdravý životní styl – respektování individuálních pohybových aktivit, odpočinku a spánku, dostatek volného pohybu venku i v budově, dostatečný přísun tekutin, vyváženost stravy, osobní příklad pedagogů v dodržování zdravého životního stylu - Personální podmínky a styk s veřejností – týmová práce pedagogů, informovanost rodičů o prospívání dítěte, spolupráce s rodiči ve vzájemné důvěře a porozumění, informace a přehled</p>	<p>nikdy nekončící proces. Na bezpečnost je dbáno neustále všemi zaměstnanci MŠ. Opravy, obměny a vylepšování materiálních podmínek probíhají celoročně podle aktuálních potřeb. Rozvoj psychosociálních a organizačních podmínek v MŠ, prezentace zdravého životního stylu a styku s veřejností je podporován dalším vzděláváním nejen pedagogických pracovníků a vytvářením příjemného pracovního</p>	<p>zaměstnance MŠ. Vstřícnou komunikací a schopností řešit případné problémy se všichni podílíme na zajištění bezpečnosti v MŠ.</p>

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
		akcí na webových stránkách MŠ, dobrá komunikace s ostatními institucemi, účast na společenských, kulturních a sportovních akcích města	prostředí.	
Pedagogické vedení školy • Úroveň řízení, celkové klima školy • Projevuje se zejména vysokým a trvalým zájmem rodičů o přijetí dětí, stabilitou pedagogického sboru i nepedagogického personálu, minimem stížností a pozitivními ohlasy veřejnosti.	• Stabilita sboru, personální práce • Vytváření podmínek pro plný výkon a spokojenost pracovníků. • Existence transparentních a funkčních kontrolních mechanismů i způsob hodnocení práce ve všech pracovních kategoriích, diferencované oceňování pracovníků. • Zkvalitňování vybavení, péče o prostředí, zdraví, hygienu, estetiku • Upravenost, čistota pracoviště, uplatňování estetických hledisek, včasná inovace vybavení, učebních pomůcek.	1. statistika, výkazy, hlášení 2. vnitřní směrnice, řády aj. 3. vyhodnocování poznatků z návštěv, zápisy z kontrol 4. ankety, rozhovory atd.	průběžně	ředitel, vedoucí učitelka a vedoucí školní jídelny
Kvalita pedagogického sboru	Kvalitu ped. sboru lze hodnotit z několika hledisek. Je to profesionální a citlivý přístup k dětem, spolupráce s rodiči postavená na základě partnerství, profesní vybavenost pedagogů a jejich, ochota se stále vzdělávat, práce v týmu, dobrá komunikace s veřejností. Cílem je navození maximální spokojenosti dětí a rodičů a rozvíjení dětských osobností dle jejich možností, schopností a dovedností.	Inovace, hledání a uplatňování nových cest a metod • Seznamování s nejnovějšími poznatky v oblasti pedagogiky, psychologie, komunikací a jejich aplikace; formy, pružnost, četnost, originalita. Ke zvyšování kvality ped. sboru vede neustálé vzdělávání pedagogů jak formou seminářů, přednášek a webinářů, tak čtením odborné literatury. Důležité je též předávání nabytých vědomostí, dovedností a zkušeností mezi kolegy. Pravidelné provádění ped. diagnostiky slouží k vyhodnocování vzdělávacích	Další vzdělávání je pedagogům poskytováno celoročně formou seminářů, přednášek, webinářů, dostupností odborných publikací vztahujících se k předškolnímu vzdělávání. Získané	Autoevaluace je proces, v němž má vedle profesionálního přístupu neopominutelnou roli také individuální pohled ovlivněný osobností pedagoga a jeho zkušenostmi. Právě proto kolektiv pedagogů pracuje jako tým, který průběžně vyhodnocuje

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
		činností. Hodnocení jednotlivých bloků a témat TVP poskytují zpětnou vazbu, možné úpravy a mohou sloužit jako východisko pro další práci.	informace a poznatky absolvent semináře předává svým kolegům buď neprodleně (individuálně) nebo na poradě. Pedagogická diagnostika se provádí dvakrát ročně, taktéž hodnocení PLPP a IVP. Hodnocení vzdělávacího bloku a jednotlivých témat se provádějí vždy po jejich ukončení.	naplňování klíčových kompetencí PV rozpracovaných do podoby očekávaných výstupů.
Vzdělávání	Předmětem sledování bude, jak má dítě v koncepci a profilaci školy a ve školním vzdělávacím programu vytvořen prostor pro rozvoj osobnosti, jak se přihlíží k jeho individuálním specifikům, schopnostem i potřebám; jak se při nástupu do školy hodnotí propracovanost adaptační fáze, přechod z rodinného do školního prostředí, míra součinnosti s rodinou; v prožitkovém učení	1. porovnání výstupů s koncepcí a profilací školy 2. plnění zásad a cílů školního vzdělávacího programu 3. názhledy autoevaluačních výstupů 4. ověřování reálnosti písemných hlášení 5. zprávy ČŠI a ověřování realizace uložených opatření 6. namátkové konzultace s rodiči, dotazníky, jejich pochvaly či		

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
	spontaneita, využití her, míra aplikace ověřovacích technik (např. včetně videozáznamu) aj.	stížnosti 7. konzultace s externími spolupracujícími subjekty 8. příležitostné návštěvy ve školách, rozhovory, pozorování aj.		
Vzdělávací výsledky	V souladu s povinným dokumentem pro mateřské školy - Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání a zároveň v souladu se Školním vzdělávacím programem naší mateřské školy - podporujeme děti v jejich rozvoji činnostmi, které pro děti připravujeme. Individuálně u každého dítěte sledujeme jeho dosaženou úroveň a pokroky ve vývoji v jednotlivých rozvojových oblastech. K tomu nám pomáhá diagnostika iSophi, v rámci které máme u každého dítěte přehled o dosaženém vývoji v jednotlivých oblastech a v obdobích. Dosažené pokroky a plán podpory dalšího rozvoje v následujícím období konzultujeme individuálně s rodičem každého dítěte. Rodiče tak mají možnost vědět, jak se dítě projevuje, co už dokáže a také na co eventuálně je potřeba se zaměřit.	Pedagogická diagnostika I SOPHI pro všechny věkové kategorie	2x do roka - třída Motýlků a Sluníček. 1x ročně třída berušek	třídní učitelé v jednotlivých třídách
Podpora dětí při vzdělávání (rovné příležitosti) Evaluační činnost pedagogů na úrovni tříd zahrnuje zejména vzájemné sdělování poznatků z práce s dětmi, porovnávání náhledů na stejnou situaci (projev, reakci dítěte apod.) a	Při evaluaci a autoevaluaci pedagogové reflektují tři roviny vzdělávací práce a jejich propojování: Dítě a jeho individualita – předmětem hodnocení je realizace jednotlivých složek individuálního vzdělávacího plánu a úkolů v nich obsažených, včetně doporučení SPC či PPP a vyjádření zákonných zástupců dětí. Třída – předmětem hodnocení je způsob provádění jednotlivých segmentů třídního vzdělávacího	Hodnocení integrovaných bloků - Hospitační činnost ve třídách - Hodnotící zpráva o třídě - Výroční zpráva o činnosti školy - Třídní dokumentace - Speciální pedagogická péče, logopedie, spolupráce se školskými poradenskými zařízeními.	- Individuální vzdělávací plán – 2x ročně (krátkodobé a dlouhodobé cíle) - plán pedagogické podpory (PLPP) – 1x měsíčně -	pedagogové v jednotlivých třídách vedení školy

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
<p>ujednocení výchovně vzdělávacích přístupů, které budou dále uplatňovány. Vyrovnávání nerovnoměrností vývoje a péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami • Zda a jak se k této péči včetně integrace ve škole přistupuje, počty případů, úroveň zpracování individuálních plánů, využívání příkladu dětí bez handicapů, zapojení do systému vzájemné pomoci, úroveň evidence stavu v jednotlivých fázích a registrace pokroku.</p>	<p>programu v průběhu školního roku, sledování souladu s třídním vzdělávacím programem a školním vzdělávacím programem. Škola – nejdůležitějším úkolem je sledování souladu vlastního ŠVP s RVP PV (týká se obsahu a vlastní realizace).</p>		<p>Hodnocení bloků - vždy po skončení tématu - Hodnotící zpráva o třídě - 2x ročně - Výroční zpráva o činnosti školy - 1x ročně - Hospitalace - 1x ročně vzájemné hospitalace pedagogů, 1x ročně hospitalace vedení školy (nebo dle potřeby)</p>	